

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl : 2 Sayı : 9 Mayıs - Haziran 99

GÖZÜ, KULAĞI, NABZI . . .

OSMANLI DEVLETİ'NİN
4700
700. KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ

Bekleyiş

Bereket

Sonsuzluk

BEYHUDE OLMAYAN YER

Doğal güzellikleriyle bütünleşmiş,
toroslar arasında insanlığın,
maneviyatın zengin olduğu,
yoksullukla mücadelenin kol gezdiği bir diyar.
İnsanları, en son lokmalarını paylaşacak kadar cömert,
insanları maddeden uzak, manaya yakın
İnsanları Kurumuş topraklar kadar yorgundu artık,
Çetmi'li kadının da; Omuzladığı yük ağırdı.
Tarlaydı, evdi, çocuktu...
Bütün sorumluluk onundu...
Çocuklar, İlkbahar çiçekleri kadar taze,
masum ve renkliydiler...
Yürekli ve cesurdu çocuklar,
öyle ki küçücük yaşlarına rağmen,
üç-dört çocuk bizlere ve çevreye aldırış etmeden
bir uçurumun kenarında çömelip
gönül gözüyle seyretiler doğayı.

Doğaya olan bu ilgiyi, biz bile
gösterememiştik yıllarca...
Belki orada Hiç şehri görmemişti
bazı Çetmi'li çocuklar ve kadınlar!
Onlar için Çetmi, şehir ve herşeydi.
Bu yüzden Çetmi onların gözbebeği idi.
Çetmi için vazgeçilmez birşey daha vardı.
çiçekler ve çiçeklerin alası Nevruz
Torosların zirvesinde Çetmi'nin çiçeği nevrüz.
Bir şiirdi nevrüz çiçeği, gören gözleri büyüleyen,
rengiyle doğayı süsleyen nadide güzelliği...
Kalemimiz kâfi gelmiyor Çetmi için yazılacaklara
Asude geçen ömre ömür ekleyen bereket...
Çetmi'nin Sesi
Bereket,
Çetmi'de hayatı renklendiriyor
Çetmi, geleni-gideni büyütüyor
ve de unutturamıyor.

Fadim AKÇA

Hayata bakış

Fotoğraflar; Fadim AKÇA

Asude geçen ömür

ÇETMİ'nin SESİ

Mahalli Dergi

Çetmililer Eğitim
Kültür ve Yardımlaşma
Vakfı Adına

Sahibi ve Yazı İşl. Müd.

İbrahim TIKIR

Tel : 0.332 351 79 44

ADRES

Rampalı Çarşı No: 186

K O N Y A

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hüseyin Alp ÖZEL

YAYIN KURULU

Mehmet BALCI

Abdurrahman ÖNDER

Nurettin ÖZEL

Hasan UYSAL

Niğmetullah UÇAR

Şükrü KARACA

TEMSİLCİLERİMİZ

ANTALYA: Mustafa ÖGÜT

0 242 24 7 97 32

Erol BOZDEMİR

0 242 243 58 31

İZMİR: Ali AŞLAN

ANKARA: Enver ÖZEL

İSTANBUL: Kerim TIKIR

BURSA: Mahmut UÇAR

FRANSA: Eyyüp AKBOĞA

ÇETMİ: Hüseyin GÜÇLÜ

Almanya: Hüseyin Göktürk

ABONE VE REKLAM İÇİN

BANKA HESAP NUMARASI:

İbrahim TIKIR

VAKIFBANK MERKEZ ŞUBESİ

2037279 Konya

GRAFİK & BASKI

Arı Ofset

Kalecik Mah. Altınbay Sk.

T.H.K. Pasajı Kat.2 KONYA

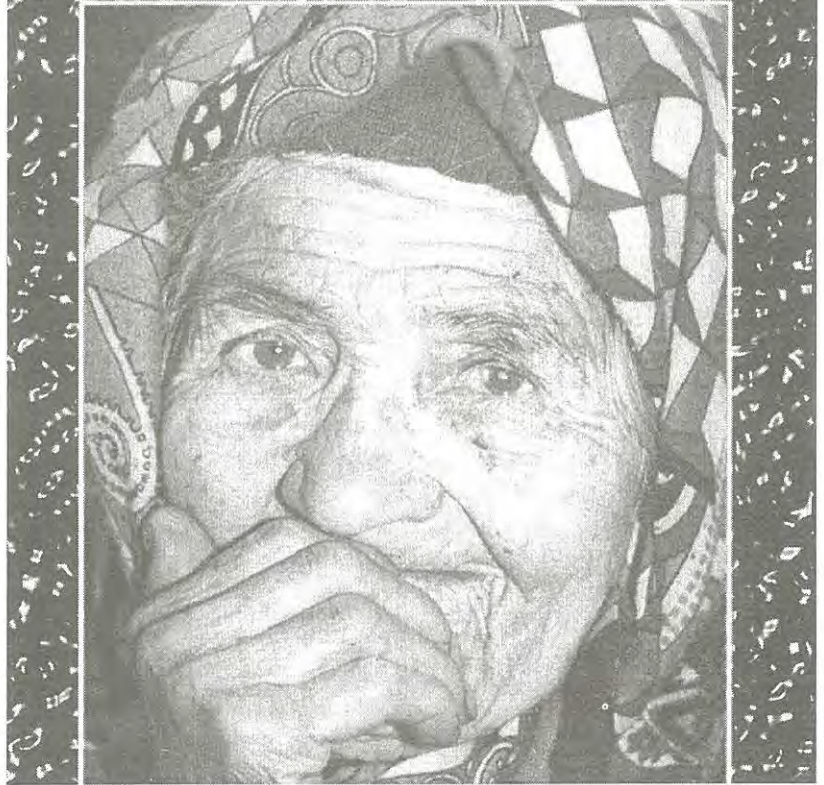
Tel: (0.332) 350 42 21

Fax: (0.332) 350 17 04

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl : 2 Sayı : 9 Mayıs - Haziran 99

GÖZÜ, KULAĞI, NABZI

Sayı : 9 Mayıs - Haziran 1999

Fotograflar: Kerim BOZDAĞ

İÇİNDEKİLER

Selam İle	2
Çetmi'nin Sesi - Kerim BOZDAĞ	3
Çepniler - Faruk SÜMER	4-6
Bir Türküdür Çetmi	7-11
Çetmi - İbrahim DİVARCI	12
Ulu Bir Çınarın Göçüşü - Hüseyin VAROL	13-14
Seğir:lerin Ardından- Mehmet BALCI	15
Karşı Sıldırı - Dr. Ali ÖZEL	16-19
Arabesk - Hakan YAMAN	20
Okuyucularımızla Başbaşa	21
Haberler	22
Çetmi'nin Sesi (Şiir)	23
Çocuk Sayfası	24-25
Kızamık - Dr. Ali ÖZEL	26
Hadimi Hazretleri	27-28
Öğretmen Bey (Hikaye) - Necip Fazıl KISAKÜREK	29
Çetmi'nin Sesi (Şiir) - Niğmetullah UÇAR	30
Çetmi - Hacer DAĞDELEN	31
Geçmişimiz	32

SELÂM İLE

Hüseyin Alp Özel

Elinizde tutmuş olduğunuz dergi yapılan onca fedakarlık neticesi dokuzuncu sayıya kadar geldi... Bu güne kadar almış olduğumuz tepkiler, bizi daima kamçıladi... İlk zamanlarda yaşadığımız tereddütler gitti... Gördük ki, dergi bir zaruret... içinde yer alan yazılar, şiirler, haberler ve fotoğraflar yavaş yavaş Çetmi'mizi ve insanlarımızı daha iyi anlamamıza yardımcı oldu, oluyor. Bugün derginin faydaları ya da zararları üzerinde bir mütalada bulunsak, zararları hususunda söylenebilecek tek kelime bulamayız, ama faydaları noktasında çok şey söylenebilir... Konya başınında yer alan yazılar, Çetmi'ye düzenlenen

geziler, en azından elinize ulaşan dergiler vesilesiyle sizlerde meydana gelen duygular evet bunlar anlayanlar için az şeyler değildir.

Dergimizin bu sayısında değerli tarihçi Faruk Sümer'in Çetmililer hakkında yazmış olduğu yazıların bir bölümünü yayınlıyoruz. Merak ve ilgi ile okuyacağınızı ümit ediyoruz... Ünlü Halk ozanımız Şeref Taşlıova ve Murat Çobanoğlu'nun "Çetmi'nin Sesi" hakkında Çetmililer gününde söyledikleri şiirler, Konfad üyeleri ve Çalı dergisi yazarlarının Çetmi gezisi ile ilgili yazıları sahifelerimize renk katacak... Diğer yazı ve şiirlerle zengin, dopdolu bir muhteva ile yine karşı-

nızdayız.

Bizler dokuz sayıdır yaptıklarımız ve yazdıklarımızla sizlerin huzuruna çıktık... Herşey göz önünde ve ortada... Dergimizin yayını noktasında, muhtevası açısından herhangi bir hatamız ve art niyetimiz olmadı... Bundan böyle de olmayacaktır. Tarafımız iyi den güzelden doğrudan yanadır, bütün Çetmililer karşısında tam tarafsız ve yansız hareket etmeyi kendimize şiar edindik... Şunun bunun kulu kölesi olmadık olmayacağız.

Hakikat güneş gibidir, bütün karanlıkları aydınlatır... Yeter ki bizler hakikate ayna olmasını bilelim ve doğrulardan taviz vermeyelim, vesselam.

Çetmi'nin tabii güzelliklerinden "YAĞIRAN GÖLÜ"

ÇETMİ'NİN SESİ

Kerim BOZDAĞ

Çetminin Sesi tarihin derinliklerinden süzülen manalarla yoğruldu... Sizleri Çanakkale savaşlarında kahramanlık destanları yazan Cedlerimizle tanıştırdık... Çiçeklerin yeryüzüne fışkırması gibi fışkırdı ve gözlerimizin önüne geldi. Hatırasını yadettiğimiz yakınlarımızla. Baharın binbir renkleri doldu yüreklerimize, kırlara çıktık, karlar arasında dolaştık, sarı çiçekler gibi açtık, navruzlar seyreyledik, papatyalar kokladık ve birden bire ansızın Çetminin sesi olduk düşüverdük önünüze... Kimi zaman Yeşil Ahmet'le aştık eşekkirindı dağlarını, yolda donan Çetmililerin acısı yer etti yüreklerimizde, "boğazdaki kurbanla karşılaştık", birlikte ağıt yaktık Altıparmak Alisinin kızına, "Derler ki o gün" le Gölümdürüm mevkiinde sel sularına kapılan insanımızın dramı ile yüreklerimiz dağlandı... Sayın Nurettin ÖZEL "Benki", yazısı ile tüm Çetmili geçmişimizi canlandırdı ve onları gözyaşlarımızla selamlamamıza vezile oldu.

Çetmi'nin sesi olduk çıktık karşınıza, hergün çarpan kalbinizde bize de yer açın dedik, şekillendik... Yağmurun düştüğü topraklar bereketlenir. Hayat her dem tazelenir ve zaman sonsuzluğa doğru akar ve her yaşanan hadise tarih olur, hatıralar aleminde yerini alır. Bizler ara sıra hatırlanacak bir geçmişe Çetmi'nin Çetmililerin ayak

izlerini bıraktık. Geçmişle yoğrulsun gelceğe doğru yön versin diye...

Bir idik bin olduk, Yunus'un deyimi ile "Kanatlandık kuş olduk, adeta." uçtuk uçtuk Antalya'da, Bursa'da, İzmir, Anamur,

Fotoğraf: Fadim AKÇA

Konya'da, her yerde yurt dışında sizlerin önüne geldik. Bizi aldınız, okudunuz... Kimi yerde kana kana içtiniz, sevdiklerinizi karşınızda gördünüz, silanız gözleriniz de canlandı. Belki maziye andınız, yarını düşündünüz ve Çetmi'nin nabızı attı bir an yüreklerinizde, insanlar Çet-

mi'nin gözü ile gördü bazı gerçekleri, kulakları ile duydu ve sesimiz dalga dalga yayıldı. Çetmili olmayanlara da ulaştı ulaşıldığıncı.. Onların bizi tanımalarını, anlamalarını sağladı.

Sağıra sestem, köre renkten bahsedilemeyeceğini bilenler, bu dergi vesilesiyle ortaya konan gerçekleri göremeyenleri, anlayabilirler... Bizler varsa böylesi tipleri kendileri ile başbaşa bırakıyoruz.

Bilgisizlik batağında cehalet fidanları boy verir. Cehalet ve bilgisizliğin yol açtığı felâketler saymakla bitecek gibi değildir.

Çetmi'nin Sesi geçmişte yaşayan büyüklerimizin bize bıraktığı hatıralarla yoğrulan ve nesiller arası uçurumu atan, onlar arasında köprü olan bir dergidir. Hem geçmişe, hem geleceğe köprü...

Çetmi'nin Sesi, yaşadığımız günleri gelecek nesillere aktaracak bir vesikadır. Onun için bu derginin sayfelerinde yer alan yazılar bizim sadece günümüzü değil, bugün ve yarınımızı da ilgilendirecektir.

Çetmi'nin Sesi, sadece Çetmililere değil ulaştığı her yere hitap eden bir özelliğe sahiptir ve sâdâsı aksi sâdâlar ile yankı bulmaktadır.

Çetmi'nin Sesi, varlığını herşeye rağmen sürdürecektir ve herşeye rağmen duyarlı Çetmililerin gösterdikleri yakın alakâ vesilesiyle asla sürünmeyecektir.

ÇEPNİLER

Faruk SÜMER

Çepni köylerinin hangi kazalara, bazan da illere bağlı olduğunu tesbit etmek beni epeyce uğraştırdı ve zamanımı aldı. Fakat yine de hata yapmış olabilirim.

Anlaşılabacağı üzere, XVI. yüzyılda Haleb Türkmenleri arasında küçük bir Çepni oymağının nüfusları az bir iki kolu göç ediyor ve zaman la onlardan elliden fazla köy meydana geliyor.

Çepniler, Balıkesir yöresinde 1724 yıllarında görünmüşler ve köylülerin ekinleri ile bağ ve bahçelerine zararlar verdikleri için bu zararları ödedikten ve suç işleyenlerinin cezaları verildikten sonra bir ferdi kalmamak üzere iskan yerleri olan Rakka'ya sürülmeleri emredilmiştir. Tevâif-ı Türkmen'den Çepni demekle maruf (=tanınmış) Cemâat (=topluluk bir kaç seneden berü Balı kesri kazasın da vaki karyeler etrafında hayme (kıl çadır) ve har-gâhlarıyla (derimleriyle) sâkin olup ehali-i kuranın (=köylülerin) hezâr (pek çok) zahmet ve meşakkatle hasıl eyledikleri (=elde ettikleri) mezruât (=ekilmiş olan şeyler) bağ ve bahçelerini hayvanlarına itlaf (=telef) ve izaat (zayi ettirip) ve mevâşilerini (=hayvanlarının) çera-gâhlarını ziyâde hasarat edüp cümleye isal-ı mazarrat (zarar verdikten) ve hasarat eylediklerinden ma'da (başka) her biri kendi emsali şekaret bişe (kendisi gibi eşkıyalık eden) ve fazahat endişeler (kötülük düşünenler) ile bigayr-i hakkın (=haksız yere) gâret-i emvâlde

(malları yağmalamada) muhadenet-i ittifak (=birlik) olmalarıyla bazılarının hayvanlarını sirka (çalmaya) ve bazalarını dahi alab ve esbabun (=eşyalarını) gasb u ahzedüp (=zorla alıp bunca fezahat ve hasarata cesaret ve teaddi (=zulüm) ve tecavüz eylediklerinden beş altı pare karyeler reayasının

sâdır olmuşken yine kaza-i mezbûvenin (=Yani Balıkesir yöresinden) çıkmayıp yevmen fiyevmen teadileri terakki ve izdiyâd bulmağ. (zulümleri günden güne artırmak) La Sâ-lifüzzıkr (adı geçen) Türkmen tâifesini sen ki Karesi Sancağı mütessellimi mumamleyhsin mübaşeretünle şer'an cezaları

(5-6 köyün halkından) ekseri perakande (dağılmış) ve bakile-rinin daha ahvaline zaf'f fari (gelmiş) olduklarından gayri nice bazirganların yoluna inüp kat-i tahrik (yol kesmek) ve katli-i nüfus (adam öldürmek) âdet-i müstemirleri olmağla bundan akdem (=önce) tâife-i mezbevûn (=adı geçen topluluğun =yani Çepniler'in) me'va'-i kadimelerine (eski yurtlarına) nakl u iskan olunmak üzere iki defa ferman-ı âli

tertıp olunduktan sonra mahalli-i mezburadan ihraç (Balıkesir yöresinden çıkar) ve min ba'd (bundan sonra) kazaimembure dahilinde tavattun ettirilmemek (yerleştirilmemek) üzere.... Mâruz-zıkr (adı geçen) Çepni Cemaati Rakka İskanına (memur) olan tevâif-i Türkmen'den olduğu baş muhasebedi mukayyed (yazılı) olmağla... mahall-i iskanları olan Rakka'ya naklu iskân ettirilüp" denilerek Divân-ı Hüma-

yumdan Emr-i şerif gönderilmiş ise de

Bu Emr-i Şerif'te uygulanmamış ve Çepniler Karesi Sancağının güzel topraklarında yerleşip kalmışlardır.

Batı Anadolu'ya Çepniler'den başka doğudan birçok veya çok Türkmen oymağı gelmiş ve onlarda bu bölgede kolayca yurt edinmişlerdi. Bunlar gibi, yörük oymakları da Menteşe (Muğla Bölgesi) ve Aydın sancaklarından kuzeye doğru göç ederek onlarda Saruhan Karesi ve Hüdâvendigâr sancaklarında yerleştiler. Bunlardan Kızıl Keçililer ve Horzumlar (Orta Asya'daki Huvârizm'den) mühim kollar Menşete Sancağındaki yurtlarından göçttiler.

Bunlardan Kızılkeçeçililer Karasi ve Hüdavendigar (Bey Sancağı) sancaklarında yerleştiler. Horzumlarda Afyon Kara Hisarı ile Bey Sancaklarında yurt tuttular.

Sonra geçen yüzyıldan itibaren Kafkasya'da ve Rum elinden göçmenler gelip aynı bölgelerde kolayca yerleştiler.

Balıkesir kazaları ile İzmir'e bağlı Bergama ve Manisa'ya bağlı Soma kazasındaki Çepni köyleri şunlardır:

BALIKESİR

A-Merkez Kazaya Bağlı Köyler

- 1- Karamanlar
- 2- Çukur Hüseyin
- 3- Bahçe Dere (Kavak Başı)
- 4- Çoraklık (Çiğner)
- 5- Ayna Oğlu
- 6- Düpecik
- 7- Ortamandıra
- 8- Kabuk Deve (Söğüt Kırı)
- 9- Deliklitaş
- 10- Yaylacık
- 11- Kötelyi (yörük de var)
- 12- Gökçeören

13- Macarlar

14- Kuşkaya

15- Yeşiller

B- Bigadiç'e Bağlı Köyler

16- İnkaya

17- Çiftlik

18- Güvem

19- Akyar

20- Elyapan

21- Yumruklu

22- Kozpınar

C- Sındırgı

23- Cehennemdere (Koca Sinan)

Ç- Kepsut

24- Armutlu

D- Susurluk

25- Danaveli

E- Manyas

26- Kapaklı

27- Kalebayırı

F- İvrindi

28- Soğan Bükü

G- Balya

29- Koca Bük

30- Değirmendere

İZMİR

A- Bergama

1- Saridere

2- Narlıca

3- Tepeköy

4- Pınarköyü

5- Pınar

6- Karalar

7- Deliktaş

B- Mustafa Kemal Paşa

8- Hamza Baba

9- Ziamet

MANİSA

A- Saruhanlı

1- Çepni Harmandalı

2- Çepni Muradiye

3- Kemiklidere

4- Tir Keş

B- Akhisar

5- Sünnetçiler

6- Yatağan

C- Turgutlu

7- Çepnibektaş

8- Çepnidere

9- Gökgedik

Ç- Soma

10- Karaçam

11- Ularca

AYDIN

A-Merkez

1- Terziler

B- Söke

2- Sogular

3- Helvacılar

C- Tire

4- Çayırılar (yahut Çaybaşı)

ÇEPNİLER

Değerli Tarihçi Faruk SÜMER Çepniler hakkında yapmış olduğu araştırmalar neticesi ulaştığı sonuçları Türk Dünyası Tarih Dergisi'nde yayınlamıştır. Biz bu metni siz okuyucularımızın dikkatine sunuyoruz.

- Çepniler Oğuzelini meydana getiren 24 boydan biridir. Oğuzeli'de Türkiye, Azerbeycan, Irak, Türkmenistan ve Gagauz Türkleri'nin atalarıdır.

2- Çepniler'in bütün obaları Anadolu'ya gelmiştir. Bu sebeple Hazar ötesi Türkmenleri arasında Çepniler'in hiç bir obası yoktur.

3- Çepniler, görmüş olduğumuz gibi, 1277 yılında Sinop şehrini almak için donanma ile gelen Trabzon Rum İmparatorunu gemilerle karşılayıp savaşmışlar ve onu mağlup edip geri dönmeye mecbur bırakmışlardır. Sinop, o zamanlar çok mühim bir ticaret limanı idi. Selçuklu devletine mühim bir gelir sağlıyordu. Trabzon Rum İmparatoru da bun-

dan dolayı Sinop'u eline geçirmek istiyordu. Çepniler'in bu başarısı devlet merkez-i Konya'da derin bir sevinç uyandırmıştı.

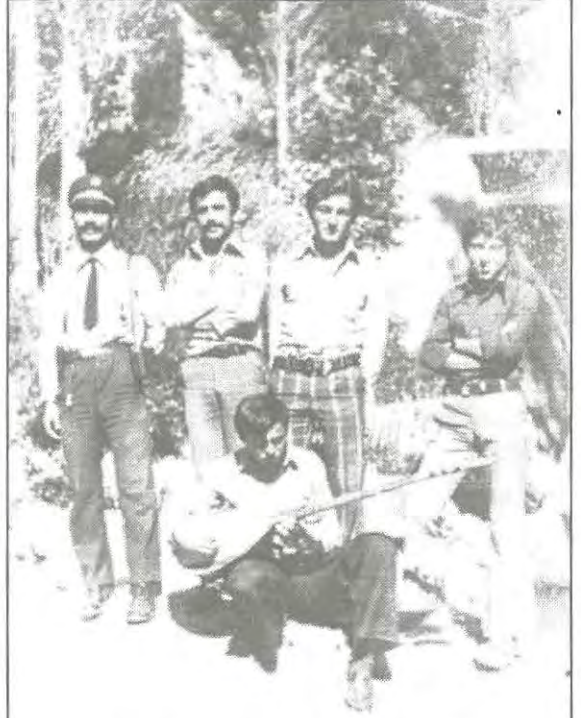
4- Bu başarıdan sonra Çepniler'in Canit (Canik) yani Samsun bölgesine doğru ilerleyip Ordu bölgesini fethettiklerini ve orada Bayramlı beyliğini kurduklarını düşünmekteyiz. Fakat bu husus ne olursa olsun yer adları yadigarları Çepniler'in Ordu bölgesinin fethinde mühim bir rol oynadıklarına şüphe bırakmıyor.

5- Çepniler'den kalabalık bir kol Yukarı Kelkit vadisinde yaşıyordu. Görmüş olduğumuz gibi bu Çepniler, Trabzon Rum İmparatorluğuna güneyden yapılan seferlerle katıldılar. Bununla ilgili olarak 1380 yıllarında onların kışlaklarının Yukarı Harşid vadisine kadar gitmiş olduğunu kesin olarak biliyoruz. XV. yüzyılın birinci yarısında ise onların Eynesil-Kürtün-Dereli-Giresun arasındaki geniş bölgeyi tamamen ellerine geçirmiş oldukları görülmüştür.

6- XVI. yüzyılda Çepniler'e ait 43 yeradı tesbit edilmiştir. Bu yeradlarına göre bu boy Kuzey Batı Anadolu (Kastamonu 6 köy, Bolu 5 köy) bölgesi ile Çorum ve Hüdavendigar sancaklarında yoğun iskan faaliyetlerinde bulunmuştur. Bunlardan başka Canik ve Sivas sancakları ile Konya bölgesindeki (Konya- Akşehir ve Beyşehir) yeradları da Çepnilerin, adı geçen bölgelerde yaşadıklarını doğruluyor, kalabalık kollar halinde XVI. yüzyılda göçebe hayatını sürdüren Çepni oymakları ile Doğu Karadeniz bölgesinde yerleşik hayat geçiren Çepniler iskan faali-

yetlerinde bulunarak ülkemizdeki nüfus boşluğunun doldurulmasında pek önemli roller oynamışlardır.

Sözlerimize son verirken tarihimizde, Çepni boyu gibi, mühim roller oynamış pek az Oğuz Boyu olduğunu da kaydetmeliyim.

Ekiz-İbrahim Tıkır-Hüseyin Eski
Kerim Tıkır-Niğmetullah Uçar

*"Türk Dünyası
Tarih Dergisi
Aralık 1991
Sayı: 12-17"*

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

BİR TÜRKÜDÜR ÇETMİ

Çetmi'ye doğru yola çıkıyoruz. Tarih 20 Mart 1999. Meraklı ve kuşkuluyuz. Çetmi Belediyesi'nin gönderdiği minibüste başlayan yolculuğumuz, Konya ovasını çıktıktan sonra bizi heyecanlandırmaya başlıyor. Bu yollarda gide gele tecrübe kazandığı belli olan Şoför Hüsnü Bey adeta gözü kapalı sürse de yine o yolları aşabilir duygusu veriyor. Uçurumlar etrafından dönen kıvrım kıvrım yollar. Eğiste iniş ve yokuşu ile muhteşem bir vadinin yamaçlarında kurulmuş... Eğiste çayı üzerindeki köprü üzerinden geçerken

Zeki Oğuz bu çayda bir düğün alayının sel sularına kapılarak öldüğünü anlattı. O yokuşu tırmanmak bu acılarla yoğrulmuş insanlarla yüzyüze gelmek, nihayet işte Eğiste sağımızda yolun aşağısında evler, camiler ve okul. Tipik bir Anadolu Kasabası. Dağların ufuk çizgisi bulutlarla belli belirsiz örtülmüş. Yağmur mu yağıyor, kar mı. Bir tepyi aşiverince Hadim'le karşılaştık. Süratle Taşkent'e yol aldık. Taşkent'in önceki ismi pirlerkondu imiş, sonra Taşlıkent daha sonra Taşkent olmuş. Gerçekten taşlar arasında bir

yerleşim bölgesi Taşkent... Sultanpınar mevkiinde taşların üzerinde ki ormanlar harikula-de. Taşın hemen altından yolun kıyısında dizi dizi çeşmelerden sular akıyor... Taşkent'in çamları kurumamış, güzelleri farınamış... Lokanta da bize ikram edilen öğle yemeklerinden sonra tekrar hareket ve Çetmi'ye geliyoruz.

Boğaz denilen yerde bir taraftan yol diğer tarafında çöşkuyla akan bir su karşılıyor bizi... O an kayalar arasından geçerken yolculuğumuzun ne kadar farklı olacağını hissediyorduk.

20 MART 1999'DA ÇETMİ GEZİSİNE KATILAN DAVETLİLER

Soldan Sağa: Filiz ÖZKAN, Hacer DAĞDELEN, Semra ARSLAN, Fadim AKÇA, Nilüfer TOPÇU, Berna BEYDOĞAN, Feride DİKTAŞ, Zeki OĞUZ, Şemsi ÖZSAYDAM, İbrahim DIVARCI, Nihal ASLAN

yoruz. Sıkıntılı insanımızın ruhunu yansıtan betonlar diyarından buralara gelmiş olmak bizleri büyülüyor. Sakin bir suyun sesi yüreğimizi titretiyor. "Böyle bir güzellik olabilir mi?" diyoruz...

Sonra dalıp gidiyoruz suyun kayalarla oynamasına. Birden doğanın soğuk ama bir rüyadan uyandırır gibi esen rüzgarı sarıyor saçlarımızı. Bir dize anlatıyor herşeyi diyorum. Nihal, Berna ve Feride'ye

- "Sakin çıkma patika yolları

O dağlarla, o kırlara, o ovalara

İçimizi çekiyoruz hepimiz. Çünkü bu kadar saf bir doğa insanı çarpıyor, büyülüyor.

Çetmi'ye giriyoruz. sonra .. Evler üst üste sanki çatılar iç içe. Dar ama kendimizi ağaçlar

Şemsi ÖZSAYDAM

kadar hür hissedeceğimiz sokaklar. Çünkü yaylalarla, bahçelere ve en güzeli toroslara ulaşılıyor bu sokaklardan...

Ve insanlar... Önce tereddüt

ediyoruz. Selam versek sıcak bir karşılık alabilirmiyiz diye. Sonra deniyoruz... "Merhaba" Ve utandırılıyor..Öylesine sıcak ve samimi karşılıyorlar bizi ki orada, şehirli boğuk yüreğimiz kurtuluveriyor zincirlerinden... Ve Çetmi'nin üstündeki dağa çıkıyoruz. Gedik denen, Kızılkaya denen, köle başı mevkiine tırmanıyoruz. Önce Keko Mehmetle konuşuyoruz ayaküstü. Ne kadar açık yürekli, ne kadar içten bir insan...

Gülbeyaz'la tanışıyoruz, kucaklaşıyoruz hemen. Gülnaz'la, Ayşe'yle, evimizde kardeşimizle uzun bir ayrılık sonu karşılaşmışcasına samimiyiz. Gülbeyaz kırmızı yanaklı, gözlerindeki ıssızlığa inat. En sevdiği sanatçının ismini söylüyor bize. Seda Sayan. Hep beraber başlıyoruz bir şarkıya Seki mevkiinde bulunan su deposuna

Timbbilli ve Dekecik oyununda rol alan Çetmililer

Cennet kadının o hiç konuşmayan dili konuşsaydı bize neler söylerdi. acaba. Öylesine yıkık bir harabenin önünde sakat hali ve oturuşu ve gözleri, gözlerindeki mana, ondaki sonsuzluk, sessizlik ve sükût...

doğru yürürken. Gülbeyaz, Nihal, Feride, Ayşe... Bir koro gibi. Dağlara doğru çığlık çığlığa bağıırıyoruz. Sonra Berna bir türkü tutturuyor. "Manda yuva yapmış söğüt dalına". Hem gülüyoruz, hem oynuyoruz.

Bir ara Gülbeyaz'ın evlerine gidiyoruz. Onların kadife elbiselerini hevesle inceliyoruz. Beğendiğimi farkedene Ayşe, Gülbeyaz ve diğerleri hemen içeriden kadife elbise ve Bolay dokuması kuşaklardan getiriyorlar. Biz de hevesle giyiyoruz. Kuşakları kuşanıyoruz. Başımıza birer pullu yazma veriyorlar, bu haldeyken fotoğraflarımızı çekiyoruz.

Odada bir düğün havası var sanki türkü söyleyip oynuyoruz. Elbiselerin ve kuşakların renkleri kadar canlı bir sevinç yaşıyoruz. Ve bu anı onlarla birlikte paylaşıyoruz. Sonra sokaklara dalıyoruz. Çetmili diğer kadınlarla karşılaşıyoruz. Kimisi çekingen ve ürkek, kimisi fotoğraf çekirmek için bizden kaçıyor ama hepsi sevecen, cana yakın ve hepsi bir çile yumağı sanki. Onların dertlerine derman, acılarına ortak olmak isterdik. Cennet kadının o hiç konuşmayan dili konuşsaydı bize neler söylerdi. acaba. Öylesine yıkık bir harabenin önünde sakat hali ve oturuşu ve gözleri,

gözlerindeki mana, ondaki sonsuzluk, sessizlik ve sükût... Adı gibi kendi de güzel. Cennet ananın hikayesini her Çetmili bilir. Onun için burada anlatmayacağız. Sonra Havva Ebe'nin çizgi çizgi tarih kokan yüzü, elleri hepsi hirşeyi ile Çetmi kadını.

Nevruzlara doğru gidiyoruz sonra. Gökyüzü, dağlar, kış, ağaçlar sonbahar ve en güzel nevrular taptaze bir baharı öyle yaşıyorlar ki bir türkünün içinde hissediyoruz kendimizi. Çetmi Türküsünün. Yine böyle güzellikler olabilir mi diye düşünüyoruz.

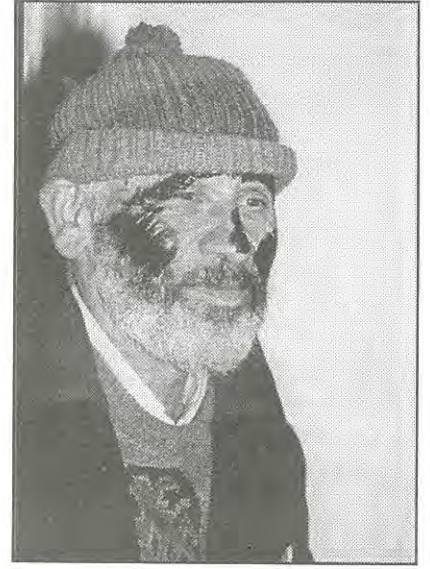
İlkokulda tekrar buluşuyoruz. Konya'dan gelen grupla birlikte. Kerim Bozdağ ve Zeki Oğuz slayt gösterisi yapıyorlar. Kerim Bozdağ'ın karelerinde Çetmi'nin daha göremediğimiz bir çok güzelliğini görüyoruz. Gülbeyaz, Ayşe, Gülnaz ve diğer arkadaşlarımızla tekrar buluşuyoruz, aynı samimiyetle. Slayt gösterisinden sonra Çetmililer Tımbıllı ve Dekecik isimli oyunlarını sergiliyorlar. Erkeklerin oynadığı bu oyunda kimi zaman çok gülüyoruz, gerçekten eğleniyoruz. Onlarda mutlu görünüyorlar Tımbıllı'yı ve Dekecik'i oynamaktan.

Gece çıkıyoruz ilkokuldan. Gökyüzüne bakıyoruz. Yıldızlar sanki kalaylanmış bakır gibi. Kerim Bozdağ'ın anne ve babasının evine gidiyoruz. Sıcacık bir ev. Ve sıcacık bir yürek Kerim Bozdağ'ın annesi Eşşe Teyze. Bize yüreği gibi bir çay ikram ediyor. O kadar rahat ediyoruz ki bu evde, kendi evimizden kilometrelerce uzaklarda olduğumuzu hatırlayamıyoruz

bile. Yine yüreği pırıl pırıl bir kadın, Kerim Bozdağ'ın yengeşi Fadime bizlere Ermeneg'e giderken donarak ölen iki kişiyi boğazda suya düşerek ölen kızcağazın başından geçenleri anlatıyor. Toroslarda yaşamının ne kadar zor olduğunu düşünüyoruz. Sohbetimize Semsettin Özsaydam, Zeki Oğuz ve Kerim Bozdağ'da katılıyorlar. Bir ara Eşşe Teyze el dokuması heybe ve kilimi çıkarıyor dolaptan bize göstermek için ve yürük kadının ruhunu nasıl nakış nakış kilimlere işlediğini konuşuyoruz.

Sabah uyandıığımızda çok güzel bir kahvaltayı Eşşe Teyze ve kendini artık evin kızı sayan arkadaşımız Nihal hazırlamışlar. Yemekte söyleşiyoruz ve bu arada Kerim Bozdağ'ın babası da katılıyor sohbetimize.

Hazırlandıktan sonra Bolay'a gitmek üzere yola çıkıyoruz. Bir köye ulaşıyoruz yarısı kar, yarısı çamur içinde. Kahve gibi bir yere gidiyoruz. Hasan

Haceli ÖZEL
kambır rolünde

isminde bir Bolay'lı orta yaşlarda Bozdağ'ın ısrarlarıyla bir tüküye başlıyor. İçimiz eziliyor. Bir bozlak. Öyle bir tınısı var ki yüreğimizi sıslatıyor. Biz hayranlıkla dinliyorken, mağrur ve onurlu bir tavırla bitiriyor bozlağı. İsrarlara rağmen tamam deyip kalkıp gidiyor. Arkasından bakakalıyoruz. İçimizde aynı sızıyla.

Bolay Belediye Başkanının evine gidiyoruz. Çok sıcak karşılıyorlar "çay içmeden göndermeyiz" diyorlar. Dışarısı buz gibi bu arada. Kar yağıyor. Toros yaylalarını izliyoruz pencereden. Bolaydakilerle vedalaştıktan sonra Çetmi'ye gidiyoruz yine. Bizi gezinin başından beri çok iyi konuk eden Çetmi Belediyesindekiler yine yemek hazırlayarak bizleri ağırlıyorlar. Yemekten sonra Çetmililerle ve Çetmiyle vedalaşarak ayrılıyoruz.

Arabada uzun süre sessizlik oluyor. Ben kendim için Kerim Bozdağ'a ve Çetmi Belediye

Semra ARSLAN Çetmili kızlarla birlikte

Başkanına 22 yaşında da olsa
Nevruzlarla tanışmamızı ve hat-
ta hepsi birer nevruz olan Çet-
mililerle kaynaşmamızı sağla-
dıkları için teşekkür ediyorum.

Baharı hiç bu kadar güzel
karşılamamıştık diyoruz.

Bir türküye kapılıyoruz, içi-
mizde dinleyerek,
Çetmi'nin Türküsüne...

Kırgınlığıma,
Yıldızlara arkamı dönüp
Gitmek zorunda olduğum
zamanlarda

Türkülerce bastı ayaklarım
Martısız kalmış denizlerdin
Kirli yalnızlığını unutmaya
çalışırım, alışırım

Rüzgarlaştan dağdakilerin
hepsi

Sırf karanlığında yalnızlık sa-
nılan

O sokakların hepsini,
birbir yürüyüp
giderim...

Nilüfer TOPÇU
Berna BEYDOĞAN
Feride DİKTAŞ
Nihal ASLAN

KADINIM

Ayak yalın,
Sırtın yuha
Kar, fırtına
Kadınım...

Dördü ölüp
Beşi kalan
Aş bekliyor
Kadınım...

Derdin alam
Gadan olam
Yüzün gülsün
Kadınım...

ŞENOL DEMİRAL

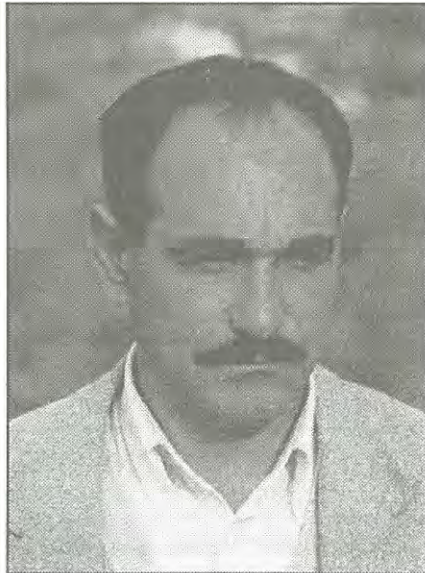
TÜRK KÖYLÜSÜ

Topraktan öğrenip
kitapsız bilendir.
Hoca Nasreddin gibi ağlayan
Bayburt'lu zihni gibi gülerdir.
Ferhad'dır
Kerem'dir

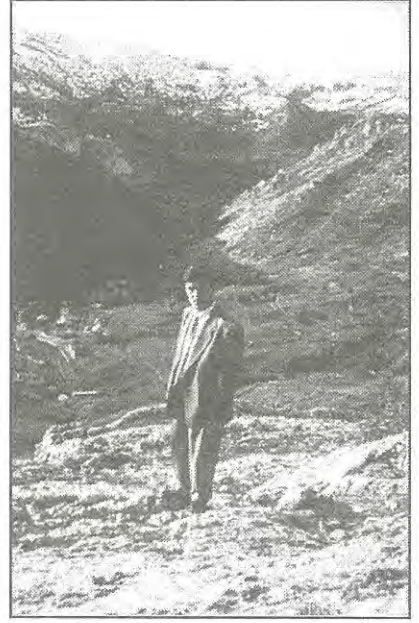
ve Keloğlandır.
Yol görünür onun garip serine,
Analar, babalar umudu keser.
Kahpe felek ona eder oyunu
Çarşambayı sel alır,
Bir yâr sever, el alır
Kanadı kırılır
çöllerde kalır.

Ölmeden mezara koyarlar onu.
O "Yunus'u biçaredir.
Ağu içer su yerine
Fakat bir kerre bir derd anlayan
düşmeye görsün önlerine
ve bir kerre vakterişip
"-Çayırık Yeter!..."
demesinler.

Bunu bir dediler mi,
"İsrafil surunu urur,
Mahlûkat yerinde durur,"

Hüsnü GÜÇLÜ
Belediye Şoförü

Çetmi Belediyesi görevlisi
Osman ARI

toprağın nabzı başlar.
O'nun nabızlarında atmağa
Ne kendi nefsinin korur,
ne düşmanı kayırır,
"Dağları yırtıp ayırır.
kayaları kesip yol eyler
abıhayat akıtmağa..."

Nazım Hikmet RAN

Çetmi gezisinde
bizlere yakın ilgisini
esirgemeyen
Belediye Başkan
sayın Mehmet BALCI
ve tüm Çetmi halkına
teşekkür ederiz

Gezi Ekibi

ÇETMİ

İbrahim DİVARCI

Foto : İbrahim Divarci

Anadoluyu tanımaya matuf gezilerden birini de Konya'ya yaklaşık 170 km uzaklıktaki Çetmi kasabasına yaptık. Taşkent'e bağlı bir belde olan Çetmi'ye daha önce de gitmiştik. Çetmililer Vakfı ile Çetmi Belediyesi'nin beraber düzenledikleri "pılav gününe" katılmıştık.

Bir bahar günü fotoğraf meraklısı dostlarımızla birlikte önce Taşkent'e uğradık. Taşkent'te sokak aralarında oldukça güzel fotoğraflar çektik.

Öğlen sonrasında Çetmi'ye ulaştık. Seçim öncesi olduğu için kasabanın her yanı parti afişleri ile kaplıydı. Grubumuz hemen insanlarla kaynaştı. Herkes, istisnasız bize yardımcı olmak için elinden geleni yaptı. Kasabanın heryerini gezdikten sonra belediyede akşam

yemeği yedik. Daha sonra okulda slayt gösterisi yapmak için yola çıktık. Okul Müdürünün hazırladığı bir odada önce bayanlara ve sonra erkeklere yönelik gösteri yaptık. Daha sonra ise köyün yaşlılarının hazırladığı iki mahalli oyun izledik. "Tekcik ve Timbılı" adı verilen oyunlar genelde güz-kış döneminde oynanan Anadolu'nun birçok yerindeki oyunlara benziyor. Fakat özellikle kasabalının "Eski" adı ile bilinen ihtiyarı Eski Osman'ın ilerlemiş yaşına

rağmen gönlü çok gençti. Diğerleride ona ayak uydurunca nefis bir seyirlik ortaya çıktı.

Gece kasabanın misafirperverliğine yakinen şahit olduk. Bizim için hazırlanan kasaba evlerinde misafir edildik.

Sabah kahvaltı yaptıktan sonra "nevruz" çekmek üzere yola çıktık. Görülmeye değer "nevruz çiçekleri" vardı. Ardından Bolay Kasabası'na gittik. Belediye Başkanı Ali Erecek bize gerçekten çok candan bir

ilgi gösterdi. Daha sonra yine bir başka kasabaya doğru yola çıktık. Avşar Kasabası'nı kısa bir turu müteakip Konya'ya döndük.

Fakat şunun altını çizmeliyim ki Çetmi gibi yerlerde hala bizi biz yapan değerler yaşıyor. Misafirperlik, paylaşım, hoşgörü ve insana saygı... Çetmi bizim kasabamız, zira insanı bizim insanımız.

Son söz olarak diyebilirim ki yolunuz bu belediyeye düşerse bilin ki Ayıboğazı ile bağları, nevrüz çiçekleri, Eski'si, tüfekli meczubu ile Çetmi güzel bir belde. Ve bu aradan Sn. Belediye Başkanı Mehmet Bey'e, diğer dostlara ve Kerim Bey'e candan teşekkürler. Bize hala bu ülkede güzel insanların olduğunu hatırlattıkları için.

Köylü kadının dediği gibi; A bunlar bizim çocuklarımız.

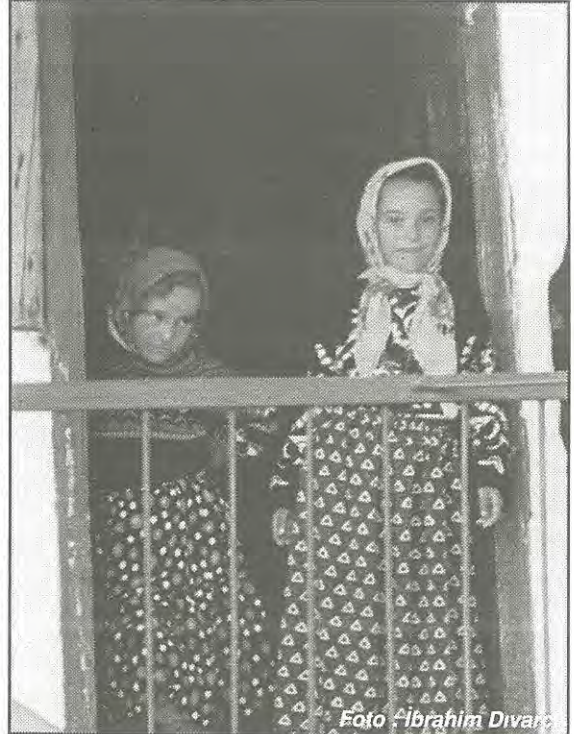

Foto : İbrahim Divarci

ULU BİR ÇINARIN GÖÇÜŞÜ

Hüseyin VAROL

Herkes herşeyi sevemez, sevmek zorunda da değildir. Ama şurası var ki Atalarımızın bazı sözleri ve bazı yapmış oldukları şeyler bizlere ders olmalıdır. Ve onlardan örnek almalıyız. "Anlayana sıvrisine saz" misâli.

Dedem birgün "oğlum yarın ekiz oluğa bir ekin biçmeye geliver"dedi "olur dede" dedim. Sabah erkenden ekiz oluğa vardım. Dedem, Kerim dayım ve hanımı hatırlayamadığım bir kişi daha vardı. Alt baştan başladık biçmeye her şeyin bir usûlü, bir kaidesi vardır. Ekin biçmenin de öyle. Oraklar bilenir ellik kullanabilen elliklerini takar ve iyi ekin biçenlerden birisi eynere geçer diğerleri yan yana sıralanır ve devam edilir. Birinci eynere çıkmıştı, biraz dinlenmek için oturduk. Dedem dedi ki, "Birgün bir harman zamanı malamayı yığdık. Eskiden öşürcüler vardı. Onlardan izinsiz savurma işlemi yapılmazdı. Onlarla birlikte savrulur. Çıkan buğdayın dörtte birini öşürcüler alırdı. Neyse gece bir savurdum iki çuval buğday çıkardım. Harma-

nın üstüne gömdüm. Sabah güneş kepirlere varmaya başlamıştı. Öşürcüler geldiler. Ganioglu ne yapalım dediler. Ne yapalım beğim bir sapımız kaldı. Onu süreceğim sonra size haber veririm" dedim. "Peki akşam sakladığın buğdayı çıkar bakalım" dediler. "Ne buğdayı" dedim. Vardılar diğrenin ucuyla deşeyip buğdayı çıkardılar. "Bu ne" dediler. İşte beğim. kem küm. Seni mahkemeye verelim mi ? Bu buğdayı Hadime kadar götüreceksin misin ? Siz bilirsiniz beğim dedim de oğlum ne günler geçti şimdi ne var. İkinci eğnere başladık. Allah çok güzel mahsül vermişti, dedem; "Güzün toprağa bir tane atıyorsun bire yüz veriyor. Allah'ım sana ne kadar şükretsek azdır."

Dayım "baba" dedi. "Haydi bir türkü söyleyiver", "Oğlum ben beceremem", "olsun baba".

Artık zamanı gelmişti dedem de dayanamadı.

Heç ne olmaz arpa buğday gecinden

Çalışana mevla verir gecinden
Baban seni fakir diye vermedi
Gösterece ölen var mı acıdan
Çetmilice makamında söylemişti
hep birden "bravo" diye bağırarak.

Öğlen sonu çeşmenin üstüne başladık. Bir eynere daha çıktık. Dedem "Kızım bir elma getir de şu ar mudun gölgesinde yiyelim, birde testiye su doldurun testinin suyu tatlı olur". Garagilik Abdullah gilde yan tarafta ekin biçiyorlardı. Onlara da bağırarak. Abdullah, Alim gelin alma yiyelim. Niyet elma yemek değildi. Elmalar yendi bir Fatiha okundu.

"Yeğenim bakın biçerken birbirimize kelle karışmıştır. Hakkınızı helal edin.", "Ne demek emmi bizden yanı helal olsun." Birbirlerinin sınırını geçmeye çalışanlar, şunun malını nasıl çalarım, nasıl alırım diye düşünenlerin kulakları çınlasın.

Sizlere biraz da kembilden bahsedeceğim. Kembile deli kembil diyorlarmış (Kembil Mustafa'nın babası). Ne kadar deliydi, ne kadar veliydi bilemem orasını Mevlam bilir.

Biraz deli dolu olmasına rağmen sözünün eri, sözüne sadık. Hayır yapmayı, iyilik yapmayı seven birisi. Dedemin anlattığına göre Değirmen köprüsü yapılırken Bahar günü soğuk suya girerek zatüre olmuş önemsememiş ve o hastalık onu fazla durdurmadan götürmüş. Kuran okumasını çok severmiş, karısının Kuran okumasına çok üzülmuş ve demiş karısına "Bunu bana öğreteceksin kırk günde Kuran'ı rahat okuyabilecek vaziyete gelmiş Güyeğin hastalanmış dediler. "Şunun yanına varayım" dedim. Delihasının Mehmet'de oraya gidiyormuş beraber vardık. "Nasılsın yeğenim, geçmiş olsun", sağıl dayı benim fazla birşeyim yok ufak, tefek aralık hastalığı geçer inşallah." Biraz oturup konuştuk bir şeyi yoktu veya bize öyle geliyordu. "Dayı beni aşağıya eve indirin" dedi. Damın çeleğinde yatıyordu koluna geçip eve indirdik. Rahatlığının biraz daha artığının farkındaydık ama ölüvereceği kimsenin aklına gelmezdi. Arkasına iki üç yastık koyduk. Bizimle konuşup duruyordu. "Dayı Allah'a çok şükür hiç namaz borcum kalmadı." dedi. Bu adam nasıl konuşuyordu, şakamı ediyordu. "Bakın" dedi. "Duvara yeşil yazıyla Kuran yazısıyla Felak sûresi yazıldı. Onu okuyup bitirdi son-

ra görüyormusunuz. Nas süreside yazıldı, onu da okudu ve Yasin'e başladı." Sesi kesilmiş boynu bir tarafa yıkılıvermişti. Allah rahmet eylesin Allah-u alem bilir iyi bir ölüm olmuştı. Ruhü şadolsun.

Bu da nereden çıktı diyebilirsiniz, ama bence şimdi anlattığım şeylerle bağlantısı olduğuna inanmıyorum. Nihayet bunları bize anlatan dedem de son zamanlarını yaşıyordu. Vadesi yeten herkesi götüren ölüm birgün onuda götürecekti. Radyo birgün marşlar çalmaya başlamıştı. Kıprıs Hadisesi vardı, kulağı az duyan dedem bunları duymuştu. "Bakın" dedi. "Orada asker savaştayken, siz burada kulakları kısıp, ayakları kösüp oturuyorsunuz, hadi hepiniz birer namaz kılın ve dua edin" dedi. Savaşın ne demek olduğunu bilen dedem, O gece sabaha kadar uyumamıştı. Dışarı dahi çıkmayan dedeme, biz abdest aldırır yemeğini biz yedirirdik. Çok dua ederdi. Bazen oğlum herhalde ezan okundu bana bir abdest aliverin. Size de namaz kılıvereyim, namazın kıymetini bilmediğimiz için çok zaman alay ederdik. Neleri kacırdığımızı, neleri kaybettiğimizi şimdi anlıyorum. Ah keşke diyorum. Sonraları iyice durgunlaşmıştı artık namazını yattığı yerden kılıyordu. Bir başağrısı için namazı terk edenlerin kulakları çınlasın. Sonra iyice düşen dedem ima ile kılmaya başlamıştı. Artık kembilin ölümüne imrenen dedeme de sıra geliyordu. Bu arada Veysel'in şu parçası aklıma geldi.

Veysel günler geçti yaş altmış oldu
Döküldü yaprağım güllerim soldu.
Gemi yükünü aldı gam ile doldu.
Harekete kimse mani olamaz.

Dedem bu arada dayımın evinde kalıyordu. İyice daralmıştı. Gelenler "gidici ama fazla sürünmese bari" diyorlardı. Gelen gideni tanıyamaz hale

gelmişti. Ama o hala namazla uğraşıyordu. Namaz, namaz, namaz...

Başında teyzem, Alatalı Müezzın, daha bir çokları vardı. Ağzına zem zem döküyorlar, okuyorlardı. Artık gam ile dolan geminin kalkma vakti gelmişti. Ve kimse o geminin hareketini engelleyemeyecekti. Ben bir namaz kılalım diye yavaşça seslendi "baba abdest aldırırım" dedi teyzem. Dedem "benim abdestimi aldırılar" dedi ve namaza başladı. Kimler aldırılmıştı dedeme abdesti. Vakıt ikindiye geçmişti artık, ses kesilmiş, göz-

ler bir noktaya dikilmişti.

Bu arada kapıdan birisi girmişti. Ortalığa güzel bir koku yayılmıştı. Herkes o kokuyu dışarıdan gelenin getirdiğini sandı, ama o koku başka yerden geliyordu. Müezzın çenesini ve ayaklarını bağladı. "Allah rahmet eylesin" deyiverdi. Herkes bir çığlık attı.

Cennet mekanın olsun, Ruhun şad olsun, dedem, seninle gurur duyuyorum.

Hüseyin AKBOĞA, Hüseyin GÜDER, Mehmet GÜDER, Mustafa AKBOĞA, Tütü Hasan, Ali BOZ, ve Halis YAZICI, Antalya'da Kültür Sineması Bodrumu kazısından sonra. (1970)

SEÇİMLERİN ARDINDAN

Mehmet BALCI

Değerli dostlarım ve Çetmi'nin Sesi okurları. Kazasız belasız bir seçimi daha geride bıraktık. Bir takım noksan ve aksak yönleriyle 99 yılı mahalli ve genel seçimleri de tarihe mal oldu. Bazı sürprizler de yaşandı. Hesaplar tutmadı. Seçmen yerel ve genel seçimlerde ayrı siyasi düşüncelere oy vermek suretiyle bilerek tercihini istediği yere kullandı. DSP ve MHP beklenmedik çıkışlar yaparken, ANAP, DYP ve FP oy kaybına uğradı. CHP barajı aşmadı ve diğer partiler kayda değer varlık gösteremedi.

Bu hal demokrasilerde yaşanan bir olgu. Belirli takvimlerde halkın oyuna başvurulur ve halk kendisini yönetecek kadroyu hür iradesiyle seçer. Sandıktan çıkan sonuca göre yönetimler şekillenir. Egemenlik kayıtsız ve şartsız milletin olduğuna göre halkın oyuna saygı göstermek, verdiği mesajı doğru anlamak, halkın istediği iktidarı iş başına getirmek millete gösterilecek en büyük saygıdır.

Seçimler sonrası seçmen vatandaşlık görevini gidermiş oldu. Tabi ki seçmen kimi veya herhangi düşünceyi tercih etmişse, niyetine göre görevini yerine getirmiş oldu. Tabi ki seçmen kimi veya hangi düşünceyi tercih etmişse sorumluluğu kendi üzerine alarak hesabını bir gün mutlaka verecektir.

Seçimlerin tamamlanmasından sonra büyük sınav seçilenler için başlamaktadır. Kim hangi göreve seçilmiş veya atanmışsa bu görevin sorumluluğunu idrak etmesi ve yapacağı işte, atacağı her adımda bunun hesabını düşünmesi gerekir. Çünkü her şahıs bulunduğu makam ve mevkiye göre sorguya çekilecek yaptıklarından ve gücü yettiği halde yapması gerekte yapamadıklarından da hesap verecektir. Hatta bu hesap günü sınırlar bile aç-

ğa çıkacak, gizli yapılmış tüm işler ortaya dökülecektir. Ayetin ifadesiyle o günün şiddetinden emzikli kadın çocuğunu atacak, hamile olan, hamlini yapacak, insanlar sarhoş gibi olacak, kişi annesinden, babasından, kardeşlerinden ve tüm yakınlarından kaçarak yalnız kendi hesabını düşünecektir. Onun için her ferdin ve özellikle idarecilerin bu hesap gününe kendilerini iyi hazır-

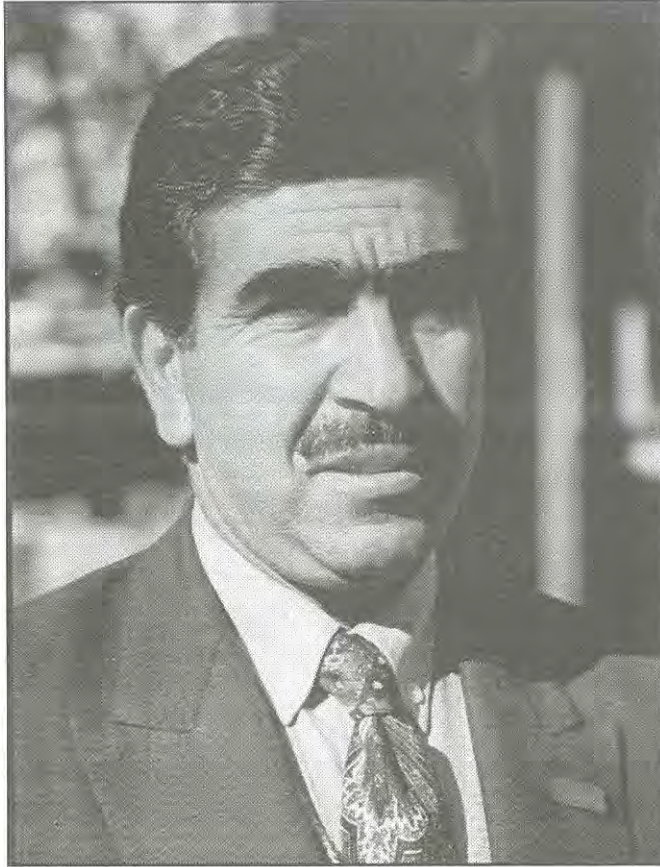
maz ise halim ne olur diye düşünürken, bir sahabinin "Ya Ömer, sen haktan şaşarsan vallahi kılıcımla düzeltirim" demesi üzerine sevinmesi yalnızca iki tane örnektir ve konunun önemini gözler önüne sermektedir.

Seçimler yapıldı T.B.M.M. teşekkül etti. Ayrıca yerel yönetimlerin başkanları da belirlendi. Halk hizmet yapan ve dürüst olanı tekrar iş başında

görmek istedi. Biz de kasaba halkının teveccühüyle 2. dönem kasabamıza başkan seçtik. Seçimler; aday olan arkadaşlarımız ve seçmenlerimizin sağ duyulu davranışları ile huzur ortamı içinde neticelendi; Barış ve huzur ortamının sağlanmasına katkıda bulunan ve seçimi kaybeden adaylara ve kasaba halkına şükranlarımı arz ederim. Keşke aday olan arkadaşlar seçmenin oyuna saygı gösterip belediyemize kadar teşekkür edip fikirleri ve güzel temennileri ile bizleri teşvik ve tebrik etme erdemliliğini gösterebilselerdi. Fakat bunu yapamadılar. Ama ne olursa olsun seçimler bitmiş ve artık birlik ve beraberlik dönemi başlamıştır. **Hemşehrilerimden; Seçtiğim bu görevde başarılı olabilmem için bize dua etmeleri ve hayırlı hizmetlerde bize yardımcı olmaları, Çetmi'ye ve Çetmili'ye yakışmayan iş ve davranışlarda bizi uyarmaları en önemli isteğimdir.** Bu bakımdan kardeşlerime kapılarımız sonuna kadar açıktır. Her türlü isteklerinde, bize yol gösterecek fikirlerinde onları dinlemeye istifade etmeye hazırım. Yeter ki dilek ve istekler iyi niyet içerisinde olsun, arkadan konuşulmasın, iftira yolu tercih edilmesin.

19 Nisan 1999 tarihinde yapılan genel ve yerel seçimlerin beldemize, ülkemize ve tüm insanlığa hayırlar getirmesini dilerim.

Mehmet BALCI
Çetmi Beld. Başk

lamaları gerekir. Her yapılanın hesabının görüleceği o günün ağırlığından korkan bazı şahıslar yöneticiliği tasvib etmemişler ve bazıları da istemeyerek de olsa idarecilik makamına getirilince; Hz. Ebubekir (RA) gibi; İçinizde en hayırlınız olmadığım halde başınıza halife seçildim. Ben doğrudan şaşarsam bana uymanız gerekmez ve beni düzeltiniz buyurmuş, adaletle ismi duyulan Hz.Ömer'de : Ben bir hata yaparım da beni doğru yola getirecek biri çık-

Hatıra

KARŞI SALDIRI!

Dr. Ali ÖZEL

Liseyi 1960'ın Haziran ayında bitirmiştim. Lise son sınıfı Yozgat'ta yatılı olarak okumuştum. Yozgat, tarihimizde Celâli isyanları olarak ün yapan meşhur isyanların merkez üssü durumunda olan bir yer. Güzel bir Anadolu şehrimizdir. (Celâliler, Yavuz Sultan Selim Han Çaldıran'da İran Şahı İsmail Şafevi'yi yenmişti. Bu yenilgi üzerine İran hükümdarları onlarca şii İranlı Casusu Anadolu üzerine salmış ve bu ajanlar, İslamiyetle pek alakası olmayan sapık fikirleri daha çok Yozgat, Tokat taraflarında yaymaya başlamışlardı. Bozoklu Şeyh Celâl denen bölgenin hatırlı kişisini tuzaklarına düşürüp kandırmışlardı. Bozoklu Şeyh Celâl 4-5 yıl gibi kısa bir zamanda 20 bin civarında taraftar toplayarak devlete isyan etmişti. Bilâhâre 200 seneye yakın bir zaman devam eden bu isyanlara, ilk başlatıcısının adına izâfeten Celâli isyanları denmiştir.)

1960 yılları Türkiye'si toz dumandı, insanlar kamplara atılmıştı. Hasım kardeşler oynanıyordu. 27 Mayıs olayları yatıştıracağına, ayrılık ve cepheleşmelerin tuzu biberi olmuştu. 27 Mayıs hakkında yüzlerce kitap yazılmıştır. Ama hemen hepsi bir tarafı tuttuğu için

hiçbiri gerçeği, tarafsız tarihi henüz ortaya koymamıştır. Bence 27 Mayıs ihtilali olmamalıydı. Milleti temsil eden T.B.M.M. olayları çözümlmeliydi. Çareler orada aranmalıydı. Ama çare yoktu ve olan olmuştu.

Bu durumda yapacak şey yapı-

lan ihtilâl hareketini Millet lehine kanallize edip Milleti huzura, sükûnete kavuşturacak, rahata erdirecek kanuni düzenlemeleri yapmaktı. Nitekim komite üyelerinden Alparslan Türkeş'in başkanlığındaki bir grup böyle düşünüyordu. Ve hemen harekete geçerek Anayasa Mahkemesi, Başbakanlık Teftiş Kurulu, Devlet Planlama

Teşkilatı gibi kuruluşları Teşekkül ettirip harekete geçirmişlerdi. Ama ihtilal komitesinin çoğunluğu böyle düşünmüyordu. Onlara göre idare hemen Halk Partisine teslim edilmeliydi. İşte bu son grup, Alparslan Türkeş ve arkadaşlarını bir gecede (hatıralarda yazıldığına ve öndörtlerin anlattıklarına göre) ortadan kaldırmayı düşünmüşlerdi. Fakat "İhtilal Komitesi Başkanı Cermal Gürsel'in "Tehlikeli olur" demesiyle fikir değiştirildi. Ve öndörtler adıyla anılan Alparslan Türkeş ve arkadaşları iki yıl Türkiye'ye dönmemeleri kaydı ile dünyanın en uzak köşelerine sürülmüşlerdi. Sonra 27 Mayıs, hiçbir işe yaramadan tarihin bir bölümünü işgal edip gidecekti.

Cumhuriyet'le beraber kurulan Cumhuriyet Halk Partisi enteresan bir partidir. 1923'de devlet idaresini ele geçiren bu parti 1950 yılına kadar tek parti diktatörlüğünü oynamıştır. Bunca zaman zarfında koskoca Türkiye'de, şeker ve bez ağırlıklı beş-altı fabrika kurulmuş, bir miktarda demiryolu yapılmıştı. Ayrıca Ankara'da yapılan birkaç Bakanlık Binasını da hesaba katmak lazım. Dişe dokunur başka bir ilerleme görülmemişti. Daha 1939'lu yıllarda İkinci Dünya Savaşı'nda elalem en modern uçakları, tankları, denizaltılarını çarpıştırırken, Dünya'ya meydan okurken, bizler hâlâ tek fişek atan mavzerlerle uğraşı-

yorduk. Her hususta böyleydik çok geriydik basit ve kartondan yapılmış taksiyi bile ancak 1969'larda ve Rahmetli Vehbi Koç'un sayesinde yapabiliştik. İşte Menderes, bu durumdaki Türkiye'ye hamle yaptırıp, nefes aldirmek için Milletin büyük coşkusuyla işbaşına gelmişti. Menderes'in Millete nefes aldırın bu şahlanışını Halk Partisi içine sindiremeyip, 27 Mayıs'ı tezgahlamıştı ve olan Menderes, Zorlu ve Polatkan gibi üç değerli insana olmuştu ve yok yere asılarak öldürülmüşlerdi.

Bu arada kendi görüşüm olarak, 27 Mayıs'ı kısaca özetledikten sonra, tekrar okuma kaygısına dönelim, Ankara'daki fakülte imtihanlarına girmiş, sıra İstanbul imtihanlarına gelmişti. O zamanlar her fakülte kendi bünyesinde imtihan yapardı. İstanbul'a trenle gidecektim ve bir akşam üzeri Ankara garından trene bindim. İlk defa trene biniyor ve yakından tren görüyordum. Tren düdüklere çalarak raylar üzerinde kaymaya başlarken dağlar, tepeler, ovalar, bağlar, bahçeler, dereler, çaylar, sürüler, çalışan, didinen insanlar hızla gerilerde kalıyorlardı. Memleketimizin ne kadar büyük, bağ ve bahçelerimizin ne kadar verimli olduğunu gördükçe içimi gurur ve sevinç hisleri dolduruyordu. Hava iyice kararıp, el-ayak çekilene kadar trenin penceresinden ayrılamamıştım.

Tren ertesi günü İstanbul'a varmış, büyük bir tantana ve düdük sesleri ile Haydarpaşa garına girmişti. Tren daha durur durmaz, sanki bomba ihbarı varmışcasına, yolcular treni boşaltmaya başlamışlardı. Trenden inenlerde yine koşar adımlarla garın batı kapısından terk ediyorlardı. Herkes ne yapıyorsa bende öyle yapıyor ve koşturuyordum. Garı terkettiğim zaman denizle burun buruna gelmiştim. Çok şey gibi, denizide vapurda ilk defa görüyordum. Deniz çok büyüktü. Bizim en büyük

su birikintisi olarak gördüğümüz Çilek böğedine, Gürleviğe benzermiyordu, değişti. Yolcular bekleyen vapura doluşup, daha doğrusu istif olup vapur hareket edince gözümlü denizden, çember çember yayılan dalgalardan, dalgalar üzerinde oynayan, zıplayan alt alta, üst üste boğuşan köpüklerden ayrılamıyordum.

Vapur Karaköy Rıhtımına demirlediği zaman, insanlar aynı telaşla dört bir tarafa dağılıp gitmişlerdi. Sonradan öğrendim ki insanların koşuşturmaları, vapura

zamanında yetişmek içinmiş.

İstanbul o zamanda kalabalıktı. Her taraf insan kaynıyordu. Süleymaniye Kütüphanesine gidecektim, üç kişiye sordum, üçü de ayrı istikamet gösterdiler. Süleymaniye tek olduğuna göre bu işte bir yanlışlık vardı. Sonra gözüme kestirdiğim biraz kelli felli birisine sordum. Adam kolunu omuzuma koydu ve ensemden kavradadıktan sonra, "işte orası, minareleri de mi görmüyorsun körmüsün" dedikten sonra çekip gitti ve ben de bu vesile ile ilk İstanbul dersimi

**"Denizi bir testiye
doldurmaya çalışsan
da testi ancak bir
günlük su alabilir
Harislerin göz testileri
bir türlü dolmak
bilmez,
Hıristan kurtuluşun
yolu bir aşka
düşmektir.
Bu şüphesiz ilâhi bir
aşktır. Bütün illetlerin
devâsı sevgidir"
- Mavlânâ**

almış oluyordum. Hakikaten Süleymaniye tam karşımdaydı ve volkanik bir dağ gibi göklere yükseliyordu. Süleymaniye minarelerini göz hedefi alarak o tarafa yöneldim bir labirenti andıran yollardan eğile-büğüle, düşe kalka Süleymaniye kütüphanesine vardım.

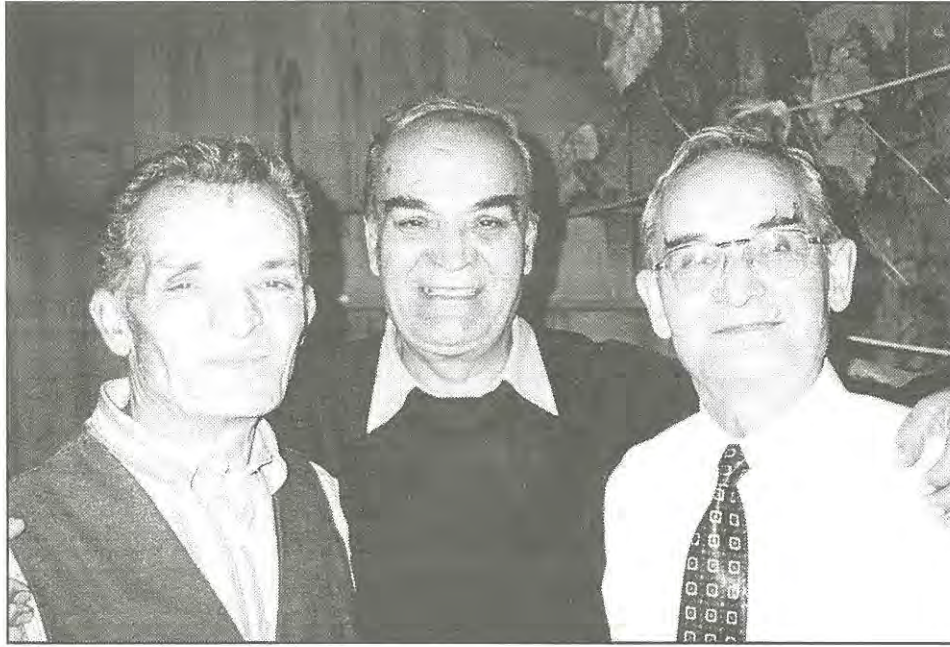
Kütüphanede Emmioğlu Abdullah çalışıyordu. (Emioğlu Abdullah, Abdullah Akkoca'dır. Çok genç yaşta Almanya'da vefat etti. Babalarımız emmi uşakları oldukları için birbirimize emmioğlu dedik. Birbirimizi çok severdik. Akrabalık bağlarına dikkat ederdik, yine de öyleyiz). Demek Abdullah rahmetlisi bizden daha önce İstanbul'a kendini atıp, altın olan taşın-

yum olmazdı ve İstanbul'un dört yanından Süleymaniye'nin fasül-yesini yemek için buraya üşüşür-lerdi)

Yemekten sonra Süleymaniye Camii'ne gitmiştik. Burayı cami deyip geçiştirmek mümkün değildi, fakat onun ululuğunu tarif edecek bir kelimemizde yoktu. O minareler, güzel sanatlar şaheseriydi. Yerden göklere yükselen, göklerden yere süzülen heybetli bir kartal gibiydi. İçeri girer girmez sıcacık mânalı ve kutsal bir hava insanı sıkıca sarıyordu. Çini süslemele-riyle, çeşitli ayet ve hadisleri kapsayan yazıları insanı ürperten heybeti ile bizleri bir başka alemlere götürüyordu. (Süleymaniye'nin te-

katlı bir apartmana tekabül eder. Cami 1557 yılında ibadete açılmıştır. Öylesine muhteşem ve övünç kaynağımız olan eseri bizlere bırakan Kanuni Sultan Süleyman'ın Mimar Sinan'ına, oraya emeği ve nefesiyle katkıda bulunan herkese Allah'tan rahmet diliyoruz)

Akşam olmuş yatma zamanı gelmişti günlerden Cumartesiydi. Kütüphanenin etrafında eski medrese öğrencilerinin kaldığı, kapısından başka her tarafı taş olan, beş-altı metre karelik odalar vardı. Emmioğlu ile beraber odalardan birinde kalacaktık. Daha yatar yatmaz Abdullah rahmetli, en görkemli bir şekilde horlamaya başlamıştı. Işıkların sönmesinde kısa bir zaman sonra da bir kaşıntı almıştı, sağa dön, sola dön, otur yat hepsi nafiye, zaman geçtikçe kaşıntı artıyordu. Dayanamayıp ışığı yaktığım zaman ortalığı Tahta kurusu kaplamıştı motorize tümenler halinde dört koldan karyolamı ablukaya almışlardı. Bütün güçleri ile saldırı halindeydiler. Bizler iki başparmak tırnağı arasında bit imha etmekte tecrübeliydik. Ama bu sürülerle başa çıkmak zordu. Yerdekilere ayak tabanımla, duvardakilere el ayamla, karşı saldırı ve imha hareketine giriştim ise de nafileydi. Pantolon ve gömleğimi alıp

Ahmet ÖZEL - Mehmet ÖZEL - Ali ÖZEL

dan toprağından faydalanmaya başlamıştı bile. Biraz dinlendikten sonra kuru fasülye yemek için bitişik lokantaya geçtik (o zamanlar Süleymaniye'nin batı cephesinde tek katlı, tek odalı, sıra sıra lokantalar vardı. Buralarda yalnızca pilav ve kuru fasülye pişerdi. Buralarda pişen fasülyelerin tadına do-

meli bizzat padişah tarafından 1550 yılında Ebusuud Efendi'nin dualarıyla atılmıştır. Kapalı alanı 3320 m2' dir. Temeli Haliç'e kadar kademeli bir şekilde indirilmiştir. Dört minareli On Şerefelidir. 34 metrelik kubbe çapı ile dünyada eşi ve benzeri yoktur. Kubbe yüksekliği 24 metredir ki, bu yirmi

bahçeye çıktım. Pantolonumu yastık yapıp bir kanepenin üzerine uzandım. Sabah ezanları okunurken uyumaya çalışıyordum ve uyumuştum.

Pazar günü yarı ağılar şekilde Abdullah yanıma geldi. "Emmioğlu kütüphane idaresi burada yabancı istemiyor ne yapacağız" de-

yip üzüntüsünü belirtti. Hemen çıkıp kalacak bir yer aramaya başladık. Yine Beyazıt civarında bir yer bulduk. Burası ev, otel, pansiyon arası acayip bir yerdi. Girişten itibaren ikinci bodrum katında bir yer verdiler. Merdiven altları dahil her taraf doluydu. Bir karyola bir battaniyeden ibaret yataklardan geçilmiyordu. Bir de Ankara'da Üniversite vardı. İzmir'de yeni kuruluyordu. (Halbuki İkinci Dünya Harbinden ufalanıp ezilerek çıkmış ve atom bombası yemiş Japonya'da birçok üniversite olduğunu okuyorduk, duyuyorduk. İki ülke arasındaki gelişmişlik ve kültür farkını varın siz tasavvur edin).

Yerimizi ayırttıktan sonra yine Beyazıt'ta bulunan Taşkentliler Derneği'ne gitmiştik. Gurbet elde belli bir tanıdık çevre görürüz diye düşünmüştük. Lokale vardığımız zaman onbeş kadar insan ellerindeki ansiklopedilerden aralarına aldıkları, üniversite imtihanlarına girecek bir öğrenciye rastgele sorular soruyorlardı. Çocuk hemen hemen her suale cevap veriyordu. Şaşırmış kalmıştım. Bende az değildim, çalışkandım ama bu kadarı fazlaydı. Daha fazla moralimiz bozulmasın diye hemen oradan ayrıldık. (O Talebeyi imtihan salonunda gördüm. Gururla ve mağrur mağrur etrafına bakıyordu. Sonradan öğrendiğime göre adı Eminmiş ve hiçbir yeri kazanamamış, doğrusu Şaşırmıştım).

O gün pazardı ve pazartesi imtihanlara girecektik. Akşam olmuş yatma zamanı gelmişti. Önce de belirttiğim gibi, birkaç öğrenci ile beraber benim yatağım, ikinci bodrumda, hemen tuvaletlerin yanındaydı. İçilen meşrubatların etkisi ve imtihan stresi ile talebeler durmadan tuvalete taşıyorlardı. Tuvalet kapılarının şakırtısından uyumak mümkün değildi. Bir de idrar ve çiş kokuları burnumuzun direğini direklerini zorladığı için

"Gül bahçemi gör de baharımı anla!..."

İmam-ı Rabbani

uykunun adı var kendisi yoktu. Ayrıca benim önemli bir sorunum vardı: Cebimde 171 lira vardı. Bu para ağabeyimin öğretmen maaşının 6 lira fazlasıydı. pijemamin cebi yoktu. Gömlek ve pantolonla yatsak ayıplarlardı. Yastık ve yatak altına koysan zaten oralar sabıkalı yerlerdi. Avucuma sıkıştırsam olurdu ama işin içinde uyuyup kalmakta vardı. O ara her öğrencinin koltuk altında ve elinde bulunan örselenmek-

ten cılkı çıkmış kitaplardan benimde vardı. İşte her öğrencinin nefretini kazanan o kitaplardan birinin arkasına paraları koyup, kitabı da yanı başına koyuvermiştim. Paralar kazasız belasız sabahı etti. İdrar kokuları ve kapı gıcırtiları arasında, bizde sabahı edip, dinlenmiş olarak imtihanlara girmiştik!...

KASAPOĞULLARI

Tuhafiye Konfeksiyon Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Abdullah - Hasan - Yakup KASAP

Merkez:

Yeni Çarşı No:4

TEL: 0. 324. 814 29 04

ANAMUR

Şube:

Bulvar Cad. Turgay İş

Merkezi No: 26/ E

Tel: 0 324 814 68 64- 65

Cep Tel: 0.522. 828 03 95

ARABESK; BİTİŞİN VE TÜKENİŞİN MÜZİĞİ

Hakan YAMAN

Ruhi olarak çürüyen, tükenen ve sefalet sergileyen "vatandaş" ların müziği(!) olan arabesk'in yaygınlığı, ülkenin içine düştüğü cinneti işaretlediği gibi, bu "tinerici" müziğinin devlet tarafından teşvik görmesi de tam bir kara mizah mevzuu...

Gazetelerde okuduğumuza göre, kimi arabesk sanatçılarına (!) devlet tarafından trilyonlarca liralık teşvik kredisi veriliyormuş ve bunlar sanatçıya (!) verilen önemi gösteriyormuş.

Bir kere, arabesk estetik zevki gelişen soylu bir ruhun müziği değil; hayattan ümidini kesen, piyango biletleri ve spor lotolar dışında istikbale dair hiçbir müsbet hamlesi olmayan ve karamsarlığın rüzgarında savrulan "yenik" tiplerin yaralarını kaşıyan, sefil bir ticaret metaıdır. Soylu bir müzikle arasındaki fark ise, Süleymaniye ile gecekondu arasındaki fark gibidir.

Ne doğulu kalabilmiş, ne batılı olabilmiş dejenere bir kültürün ve yozlaşmış bir hayat tarzının ifadesi olan arabeski bir müzik türü kabul etmekten mazuruz.

İddia edildiği gibi kökeni türkü ve şarkılarımıza uzanan bir "sentez" de değildir, Arabesk... Bilakis, halk ve sanat müziğinin en düşük seviyeli melodilerinin aşüre cinsinden karıştırılmasıyla ortaya çıkan bir tuhafılık numunesidir. Genellikle müzisyenin (!) önce ağır bir tarzda başlattığı, nakarat bölümü gelince diken üstüne oturmuş gibi bağıracağı eserlerde (!) herhangi bir orjinalite aramakta abesttir.

Üstelik Türk Sanat musikisinin hüznünlü nağmeleriyle arabeskin "derbeder"liğinin benzeşen hiçbir yönü yoktur. Sağlam bir ruhun hazine hallerinin ifadesi olan şarkılarımız, YÜCELTEK VE YÜKSELTEK bir hüznün taşır. Tilki Günü'lüğü'nde "hüznün" kelimesinin "zenginlik" ve "hazine bekçiliği" ile aynı mana hizasına denk gelmesinin bir sırrı da galiba öz musikimizde saklı; Dünyayı gurbet bilici ve ruhu zenginleştirici hüznün...

Arabeskte ise tam tersi olarak, doyma bilmeyen, dünya zevklerine erişemiyen, eriştikleriyle yetinmeyen nef-

sin sapıkça bir isyanı sözkonusudur. YÜCELTEKİ VE YÜKSELTEKİ HÜZÜN İLE ALÇALTICI DERBERLİĞİN arasında nasıl bir benzerlik olabilir ki?

Yine arabeskin ikiz kardeşi mahiyetinde olan, ama onun gibi acı ve gözyaşının değil, neşe ve kahkahanın müziği (!) tavernaya bakışımızda aynı çerçevededir; hatta sefil bir eğlenceyi, sefil bir açıdan daha rezil kabul edersek, tavernayı daha sert bir tavırla reddedebiliriz. Tıpkı arabesk gibi tavernada da yozlaşmış bir kültürün içinde türeyen, kimliklerini kaybetmiş, ruhları "şahsiyet" olgunluğuna erişmemiş insanların -güya- eğlencesidir.

Kısacası: arabesk ve taverna gibi garabetlerin sağlıklı bir toplumda yaygınlaşması mümkün değildir. Bir toplumun yüzde doksandan fazla "Batsın Bu Dünya" diyen "Derbeder", "Talihsiz" ve "Boynu Bükükler"den oluşuyorsa, o yığınların baştan sona köklü bir tedaviye ve yepyeni bir nizam muhtaç oldukları, inkarı mümkün olmayan bir gerçektir.

Ruhi olarak çürüyen, tükenen ve sefalet tabloları sergileyen "vatandaşların" müziği (!) olan arabeske devletin kucak açmasının ve onu kendisine yakın görmesinin bir sırrı olsa gerek(!)

FOTOĞRAF :HASAN
HÜSEYİN GÖKTÜRK

Okuyucularımızla Başbaşa

SAYIN BİLAL BALCI / FRANCE

Göndermiş olduğunuz mektubu aldık. Övgü dolu satırlarınıza layık olmaya çalışıyoruz.

İlginizin devamını bekliyoruz.

Gönderdiğiniz şiirlerle birlikte başka yazılarınızı da bekliyoruz. Selamlar.

SAYIN MEHMET ŞEVİK / FRANCE

Sık sık mektup yazarak bizi ilgi ile takip ettiğinizi gösteriyorsunuz. Gönderdiğiniz yazılardan istifade ediyoruz. Ayrıca yazılarınızın sırası geldikçe değerlendirileceğinden emin olunuz. İlginizin devamını bekliyoruz selamlar.

SAYIN HÜSEYİN GÖKTÜRK / ALMANYA

Gönderdiğiniz fotoğrafı yayınlıyoruz. Almanya'dan daha da doyurucu gözlemlerinizi bekliyoruz.

Selamlar.

Sayın Hakan YAMAN / ANTALYA

Gönderdiğiniz şiir ve yazılarınıza yer verdik. Alakanızın devamını bekliyoruz. Selamlar.

Son Dakika

Hemşerimiz Veysel EŞSİZ 18.06.1999'da Asarcık Köprüsü altında vefat etti kendisine Allah'tan rahmet yakınlarına başsağlığı dileriz

ÇETMİ'DE BAHAR

Bozdağ'ın kan erimiş
Çetmi'de bahar gelmiştir şimdi
Sabah ufuktan güneş doğunca
Sular şınl şınl akardır şimdi

Keller koyağından sular akmıştır
Hatbın düdeni dolup taşmıştır
Koyun kuzu yayılmaya çıkmıştır
Sütler taze kaymak tutmuştur şimdi

Güney pınan görmek gerek
Daldan dala uçar kelebek
Bal anısı geziyor çiçek çiçek
Yaylaların tadı başkadır şimdi

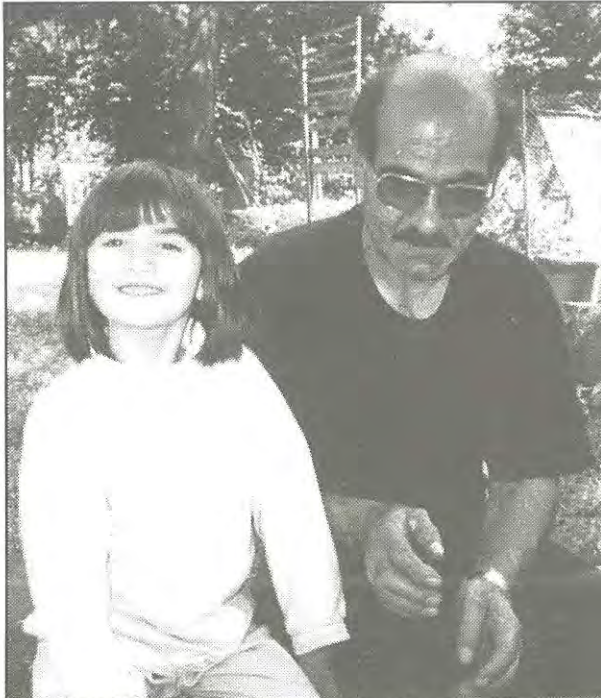
Dağlar uyanır bülbül sesine
Hiç doyum olur mu keklik etine
Kepirlerde filislerin içine
Serçeler yuva yapmıştır şimdi

Karların eteğinde çiçekler açar
Taşların başında keklikler öter
Ağaçlar yeşermiş laleler biter
Bağlar katerini düzmüştür şimdi

Bilal Fransa'da hasretlik çeker
Gece rüyasında hep seni gezer
Gündüz hayalini hep seninle yaşar
Bizim yaylalar başkadır şimdi
Her taraf buram buram tüterdir şimdi

Akpınarın alanı çayır çimenli
Her taraf yeşermiş mor menekşeli
Çocuklar toplanmış hepsi neşeli
Harmana cingillak kurulmuştur şimdi

Bilal BALCI- FRANCE

FRANSA'DAKİ OKUYUCULARIMIZDAN VELİ SULU VE KIZI ZEYNEP SULU

27 HAZİRAN 1999 GÜNÜ ANTALYA'DA

"ÇETMİLİLER 2. PİKNIK ŞÖLENİ"

DÜZENLENMİŞTİR.

BÜTÜN HEMŞEHRİLERİMİZ

DAVETLİDİR.

HABERLER

* Belediye Başkanımız Sayın Mehmet Balcı seçimleri tekrar kazandı.

* Bilindiği gibi bundan önceki sayımızda aday olan hemşehrilerimiz önümüzdeki dönemde neler yapacaklarını açıklamışlardı ve seçilebilmek için yoğun bir çaba sarfetmişlerdi. Seçimde halkımızın tevüccühü Sayın Mehmet Balcı'dan yana tecelli etmiştir. Kendisini dergimiz adına tebrik ediyor, yeni dönemde başarılar diliyoruz.

Antalya'da Hemşehrimiz Mustafa ÖĞÜT ikinci kez Kepez Belediye Meclis üyesi seçildi. Kendisini tebrik eder başarılar dileriz.

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİ ANILDI.

İZMİR- Çanakkale Zaferi'nin 84. yıl dönümü nedeniyle Eren Kardeşler Pastanesi şehitler anısına lokma döktürüldü. Lokma törenine Çanakkale Savaşında tek top mermisiyle "Yarım Dünya" isimli İngiliz gemisini bacasından vurarak batıran Topçu Veli Çavuş'un torunu Şükrü Karaca da katıldı. Karaca, dedesi Veli Çavuş'un savaş anılarını anlatırken gözyaşlarına hakim olamadı. Pastane sahibi Mehmet Eren de yaptığı konuşmada, aziz şehitleri rahmetle andığını söyledi.

KAZA

20.3.1999 Günü akşamı Köyden Konya istikametine gitmekte olan hemşehrimiz İbrahim TIKIR kaza yaptı. Kendisi, Ramazan Yerlikaya ve Fatih Yerlikaya yaralandı. Eğiste yakınlarında Çöplük denen mevkide meydana gelen kaza anını arkada başka bir araçta Hulusi Boz ile birlikte gelmekte olan Ahmet özel şöyle anlattı. Biz onlardan 30-40 m. geride idik. Biz Kavisli tepenin birini aşarken, onlar küçük bir yokuşu tırmanıyordu. Öbür arabada karşıdan süratli gelince tam tepe üstünde önünü göremediği için çarpışmışlar. Biz büyük bir gürültü duyduk.

Ve kaza yerine vardık. İbrahim bey gilin bulunduğu arabaya koştuk. Ön kapılar açılmıyor, içerden inilti sesleri geliyordu. Arka

kapıyı açtık Ramazan ve oğlu Fatih Yerlikaya'yı çıkardık. Yolu kenarına onları oturttuk. Çocuğun ağzı, yüzü kan içinde idi. Ramazan'ın durumu normal idi. İbrahim Tıkır'ı çıkarmaya çalıştık. Kapılar açılmadı. Oturağı yatırarak arka kapıdan içeri girip ayaklarını kurtardık. 10-15 dakika uğraşıp çıkardık ve onu koltuğa uzattık. Ayağı kırılmış ve kan içinde idi. İbrahim ağbeyi öylece bırakıp diğer arabaya koştuk. Onlar da Avşar'lı idi. Şoför ile birlikte beş kişilerdi. Şoförde pek birşey yoktu. Ama diğerleri yaralıydı. Onları da arabadan çıkardık. Hulusi Boz'un arabası ile Ramazan ve çocuğu Hadim'e gönderdik. Ben İbrahim ağbının başında kaldım. Ambulans gelmesi gerekiyordu. Hava soğuktu. Arabalardan duman çıkıyordu. Akülerin kutup başlarını söktük.

Biz ambulans beklerken bir küçük otobüs geldi yaralıları otobüse yerleştirip Hadim'e hareket ettik. Bir müddet sonra Ambulansla birlikte jandarmalar önümüzden geldiler. Yaralıları aktarmaya fırsat yoktu. Hastaneye yetişmek gayesiyle durmadan hareket ettik. İlk müdahaleden sonra Ambulansla Konya'ya hareket ettik. Koskoca Hadim hastanesinde bir doktor, bir hemşire vardı. Çaresiz yanımıza Sağlık görevlisi veremediler. Ambulansın arkası, çok soğuktu iyi ki yanımıza bir battaniye almışız. Saat Gece 12 civarında Konya Tıp Fakültesi hastanesine geldik. Hasan Uysal bizi bekliyordu. İbrahim beyi hemen indirip sedye ile içeriye taşıdık. Hasan Uysalın ortadaki personeli uyararak hemen müdahale edecek bir pozisyonda beklettiğinin çok büyük yararını gördük ve ilk müdahaleler süratle yapıldı.

Ramazan Yerlikaya'da iç kanamanın yanında, böbrek kanaması ve kaburga kemiği kırığı tesbit edildi. Ve Vakıf Hastanesine yetiştirildi. Oğlu Fatih'in dişleri ve Çenesi kırılmıştı...

Hadiseyi duyan hemşehrilerimiz Hadim'e ve Konya'da hastaneye akın etmişti. Daha sonra taburcu olan hemşehrilerimize Allaha şifalar diler, geçmiş olsun dileklerini iletiriz

Ağustos 1998' de Ünlü Halk Ozanlarımız
Murat Çobanoğlu ile Şeref Taşlıova' nın
Çetmi'nin Sesi üzerine
yaptıkları atışmayı yayınlıyoruz

ÇETMİ'NİN SESİ

Çobanoğlu dinle benim sözümü
Her yana ulaşmış Çetmi'nin Sesi
Toros dağlarının arasındadır.
Dağları da aşmış Çetmi'nin Sesi.

Ben nasıl diyeyim canım gardaşım
Gönlümü açtı Çetmi'nin Sesi.
Edirne'den Ardahan'a vatanın
Karsa'da ulaştı Çetmi'nin Sesi.

Arkasını yüksek dağa dayamış
Yaradanım sevmiş bunu beğenmiş
Milleti var dalga dalga toplanmış
Deniz gibi taşmış Çetmi'nin Sesi.

Bu mudur dolaşan gönlümün süsü
Söyleyin aşıkların ne var nefesi
Her yerde okunur vallahi dergisi
Üstünde yazılıdır Çetmi'nin Sesi.

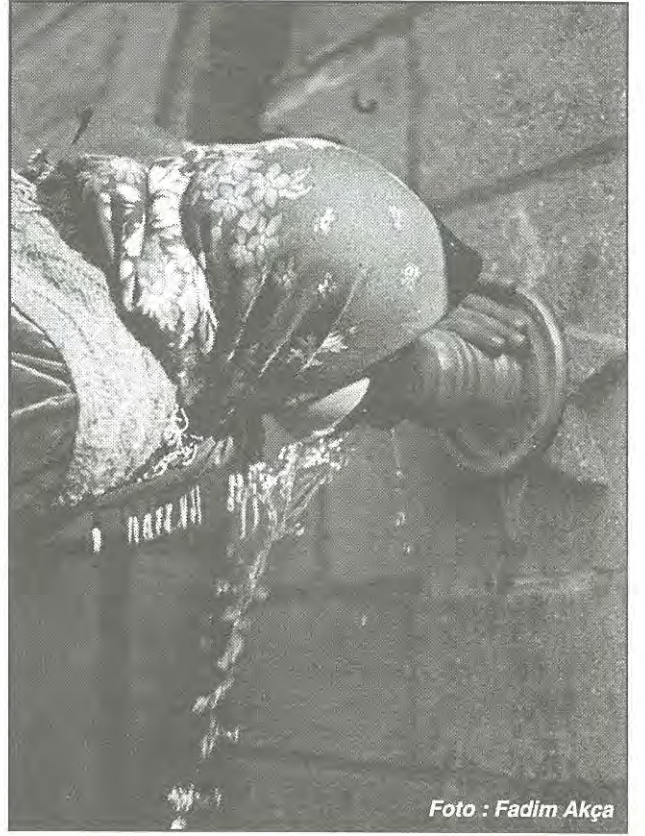

Foto : Fadim Akça

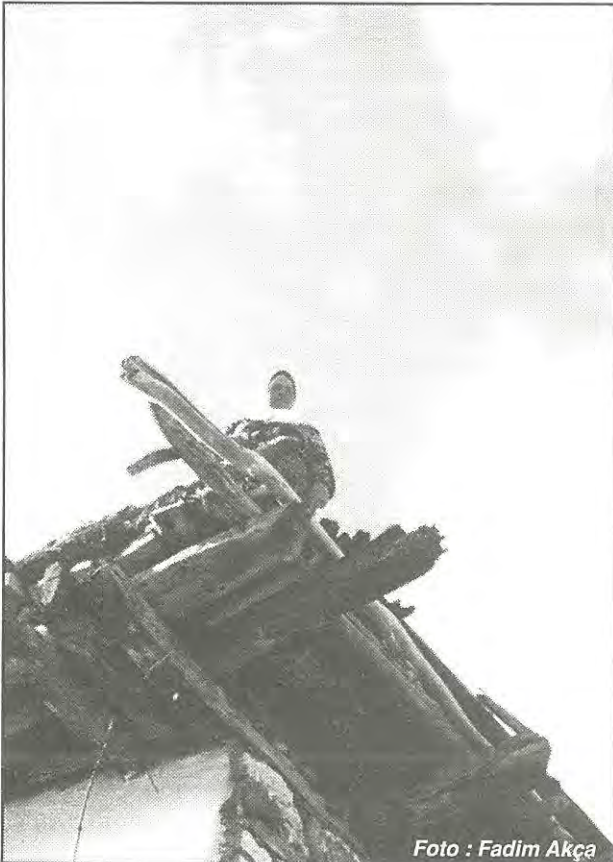

Foto : Fadim Akça

Şeref der ki buna paha biçildi
Mücevherdir insanları seçildi
Mehmet Özel çeşmeside açıldı
Dalga dalga taşı Çetmi'nin Sesi.

Çobanoğlu bu acıyı bilirse gardaş bilirse
Çalışanlar muradına erse
Devletten de bir yardım gelirse
Dağları aşacak Çetmi'nin Sesi.

Şeref der ki çiçek gibi bitirsin
Yüreğini sevgilere götürsün
Milletvekillerimiz senin dediğini götürsün
Yardımları alsın Çetmi'nin Sesi.

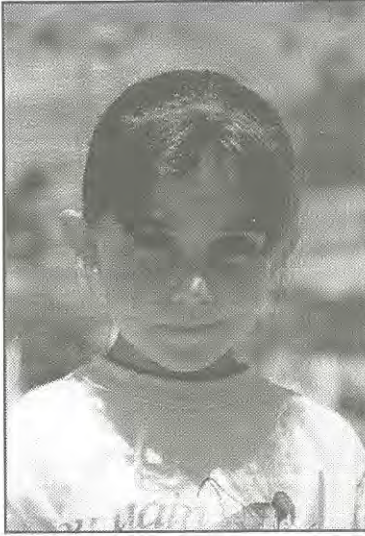
Çobanoğlu der ki gönüller daldı
Kimler geldi bilinmez gapıyı çaldı
Ümit etme gardaş seçime kaldı
Daha iyi olacak Çetmi'nin Sesi.

Şeref der ki açan çiçek solmasın
Benim sözüm asla yanlış olmasın
Ben diyorum seçime kalmasın
Yardımları alsın Çetmi'nin Sesi.

Çobanoğlu heç olmasın acılar gardaş acılar
Her zaman dinsin ağır sancılar
İşte bakın burda analar bacılar
Hepsini yükseltti Çetmi'nin Sesi.

ÇOCUK SAYFASI

ÇOCUK SAYFASI

ŞAŞIRTAN ÇOCUK

Tanzanya'nın Arusha ilinde 4 Aralık 1993 tarihinde Katolik mezhabine mensup bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi.

Kafatası kemikleri tamamlanmamış olarak dünyaya gelen çocuğun kafatasının üst kısmından bakılınca dört bölümden oluşan beyni açıkça görülmüyordu.

Tedavi için Kenya'nın başkenti Nairobi'ye götürüldü.

Şerifo ismi verilen çocuk dört aylıkken konuşmaya ve düzgün bir şekilde "ALLAHUEKBER" demeye başladı.

Altı aylıkken de "ezan, okumaya başlaması üzerine koyu katolik Hristiyan olan ailesi müslüman oldu.

Annesi ve babası vefat ettiği için vesayetini dayısının üstlendiği Şerifo, Senegal'in başkenti Dakar'da büyük ilgi topladı. Kendisini görmek için namaz kıldığı camide 60 bin kişi toplandı.

Şerifo, anadili suhaili'nin yanı sıra Kuran-ı Kerim biliyor, arapça, İngilizce ve Fransızca konuşuyor.

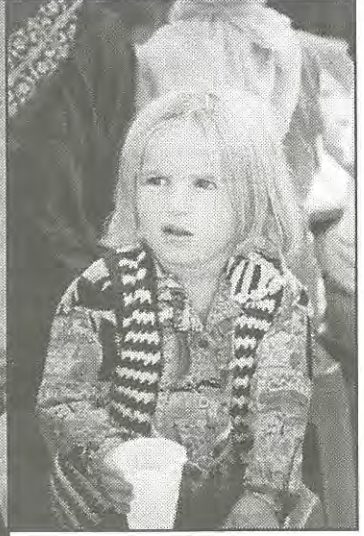

Şerifo'yu çok seven dayısı, "Henüz üç yaşındayken bir gecede ihlas süresini üçbin kere okudu" diyor.

Şaşırtan çocuk Kongo Cumhurbaşkanı Laurent Desire Kabila'nın Müslüman olmasına vesile oldu. Laurent Desira Kabila ismini Osman Kabila olarak değiştirdi.

Şaşırtan çocuk
"ŞERİFO"

Şerifo, Afrika ülkelerinde İslamiyeti anlatan konuşmalarıyla tanınıyor. Bu güne kadar kendi ülkesi Tanzanya'nın yanı sıra Burundi, Kongo, Benin, Nijerya, Libya, Etyopya, Uganda, Fildişi Sahili ve Kenya'yı ziyaret etti. Senagal'in ardından ABD'ye giderek vaazlar vermeye hazırlanıyor.

Harika çocuk Şerifo, vaazları sırasında yaşadıklarını şöyle anlatıyor, "Vaaz başlayınca cümleler ağızmdan dökülüyor. Bazen konuştuklarımı tam olarak anlıyamıyorum, ya da nereden diye şaşıyorum. Kürsüye çıkarken ne konuşacağımı bilmiyorum... Vaazlardan kendim de çok etkileniyorum" diyor.

Gösterdiği olağanüstü haller üzerine ailesi müslüman olan Şerifo, 4 yaşında hem çeşitli dillerde konuşmaya, ham de vaazlar vermeye başladı ve iki yıl içinde Tanzanya'nın en ünlü vaizi durumuna geldi.

(29 Mayıs 1999 AKİT- 4 Haziran 1999 TÜRKİYE GAZETESİ)

Foto : Zeki OĞUZ

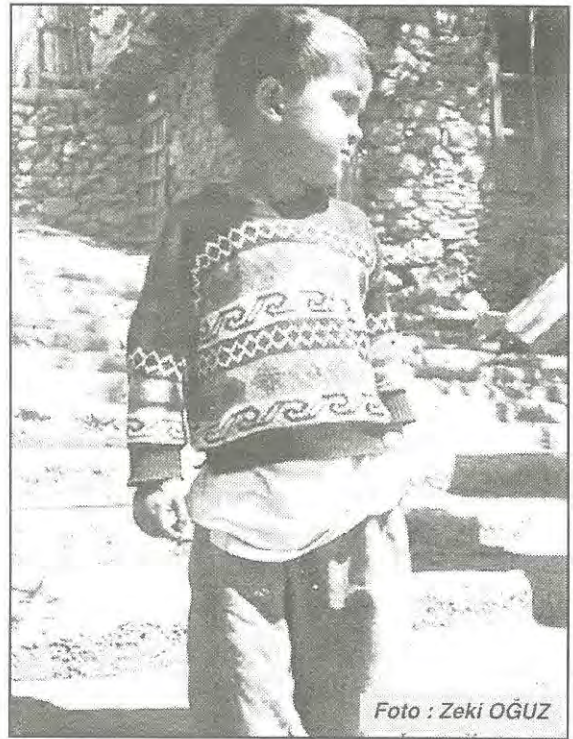

Foto : Zeki OĞUZ

İLK'İN BAŞLANGICI

Seni

özgürlük tutkum güzelleştirdi.

Sen

onu yücelttin.

Ve ben

ikini de seviyorum.

İdris Köylü

Alıştım çocuk

Alıştım şubat yangınlarına

Düşlerimin akrep istilalarına karşı

Dayanamam çocuk

Dayanamam

Mayısta yağmurların ağlamasına.

İdris Köylü

Sağlık

KIZAMIK KIZAMIKÇIK

Dr. Ali ÖZEL

Kızamık Akut (çabuk) seyreden çok bulaşıcı üst solunum yollarında kapsayan ciltte döküntülerle karakterize bir virüs hastalığıdır. Kızamık genel olarak iyi seyreden bir hastalık isede, başka enfeksiyöz hastalıklarının eklenmesi ile tehlikeli bir hal alabilir. Ensafalit denen beyin zarı hastalığına dönüştüğü zaman ise kızamık içinden çıkılmaz bir hale gelir.

Kızamık, yüksek ateş, nezle hali ve gözlerde kızarıklıkla başlar. 4-5 gün sonra ciltte lekeler belirir. Lekeler önce yüzde bilhassa vücutta ve kollarda gözüktür. Kulak arkaları ve boyun bölgesi lekelerin daha sık olduğu yerlerdir. Ağızda, yanakların iç yüzünde Beyaz-Mavimtrak lekeler görülürse teşhis daha kolay olur. Kızamığa has olan o lecekiklere komplik Lekeleri denir ki yalnız kızamıkda görülür. Hastalarda ateş ve halsizlikle beraber huzursuzluk, ses kısıklığı, kuru veya balgamlı öksürükte bulunabilir. Kızamık lekeleri hafif kabarık, birbirinden ayrı, üzerlerine basıldığı zaman beyaz bir renk alırlar. Lekelerin hepsi aynı görünümde değildir. Derinin kıvrım yaptığı yerlerde daha sıkırlar.

Tarif edilen lekeler 4-5 gün zarfında en yüksek düzeye çıktıktan sonra yavaş yavaş solmaya ve ateş

de düşmeye başlar, nezle hali hafifler. Bir hafta kadar sonrada lekeler solar, kepekleşerek dökülür, kızamık genel olarak bağışıklık bırakır ise de tekrarlayan vakalarda vardır.

Kızamıktan korunmanın en önemli yolu aşı olmaktır. Çocuklar 9 aylık oldukları zaman ve daha sonrası olmak üzere kızamık aşısı yapılmalıdır. Tabi kızamık çok bulaşıcı olduğu için, bu hastalığa yakalanan kişilerden uzak durmakda büyük fayda vardır. Kızamık ihbarı mecburi bir hastalıktır.

Kızamık döküntüleri belirir belirmez hasta tecrit edilmeli, başka bir odaya alınmalıdır. Oda ne çok sıcak, ne de fazla soğuk olmamalıdır. Hastaya bol su ve sıkı gıda verilmelidir. Bol şekerli süt, komposto, limonata, çorbalar iyi gelir. Ayrıca bol meyva suları ile sebze yemekleri verilmelidir. Hastayı rahatlatmak için burun ve göz damlaları, ağrı kesiciler verilmelidir. Yan enfeksiyonları önlemek için gerektiginde, antibiyotiklerle takviye edilmelidir.

Kızamıkçık, kızamığa benzer bir hastalık isede bazı farklılıkları vardır. Bu farklılıkları kısaca şöyle özetleyebiliriz.

1- Kızamıkta ateş ve nezle hali döküntülerden 4-5 gün önce başla-

dığı halde kızamıkçıkta ateş, nezle ve döküntüler aynı anda başlarlar.

2- Kızamıkta ağız içinde bulunan ve teşhis için önemli olan komplik lekeleri kızamıkçıkta yoktur.

3- Kızamıkta kaşıntılı olmayan lekeler kızamıkçıkta kaşıntılıdır.

4- Kızamıkçıkta boyun ve kulak arkası lenf bezleri şişmiştir ve çok önemlidir.

5- Kızamıkçığın lekeleri daha kısa zamanda dökülüp kaybolurlar.

Kızamıkçığın tedavisinde kızamıkta olduğu gibidir. Zamanında aşı yaptırmalıdır. Kızamıkçıkta fazla halsiz olan el ve ayak eklem ağrılarına karşı aspirin kullanılmalıdır.

Gebeliğin ilk üç ayında kızamıkçığa yakalanan gebe kadınların yüzde otuzbeşinde sakat çocuk doğma tehlikesi vardır. Gebelerin kızamıkçık ve kızamığa yakalanmamaları bu hususa çok dikkat etmeleri gerekmektedir. Yakalandı isede en uygun sağlık kuruluşuna başvurarak sakat bir çocuk doğurma ihtimalinden uzak durmaya çalışmalıdır

Hadimî, Ebû Said Mehmed *

Doc. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ

Konya çevresinde Selçuklu Devleti, Karamanoğulları Beyliği ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde yetişmiş çok sayıda ilim adamı ve mutasavvıf bulunmaktadır. Bunlardan biri, Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'nde yetişen âlim ve mutasavvıf Hadimî, Ebû Said Mehmed Efendi'dir.

Ebû Said Mehmed Hadimî, 1701'de Hadim'de doğdu. İlk hocası babası müderris Mustafa Efendi'dir. O, hadis ilmine dair ilk bilgileri de babasından aldıktan sonra öğrenimini Konya Karatay Medresesi'nde sürdürdü. Hocası İbrahim Efendi'nin önerisi üzerine 1725'te İstanbul'a gidip, devrin ünlü âlimlerinden Kazâbâdi Ahmed Efendi'den icâzet alarak Hadim'e döndüğü, babasından boşalan Hadim Medresesi'nde öğrenci yetiştirmeye başladığı söylenmekte ise de onun İstanbul'a tahsil için gitmeden önce Hadim'de bir süre müderrislik yaptığı vakıf kayıtlarında görülmektedir. Nitekim Mehmed Said Efendi, babası Şeyh Mustafa ile birlikte Hadim Köyü'nde inşa ettirdikleri medresede 1137 H/1725 M'de müderrislik yapıyordu. Evâsıt-ı C. âhir 1137/Şubat başı 1725 tarihli bir berât sûretine göre (Belge 1), Pirloganda Kazası'na bağlı Bolay, Emrud ve Alanî mezraalarından elde

edilen öşür, müderris Mahmûd Efendi'nin ölümü üzerine Hadim Medresesi'nde "ders dimek şartıyla" yani ders okutmak şartıyla Şeyh es-Seyyid Mehmed'e verilmiştir. Hadimî'nin müderrisliği ile ilgili ikinci berâtın tarihi bundan yaklaşık altı ay sonra Muharrem 1138/Eylül 1725 olup, bu berâtle Mahmûd Efen-

Çünkü Hadimî'nin bundan iki yıl sonra Hadim çevresindeki bir zâviyenin zâviyedârlığına atandığı belgelerden anlaşılmaktadır. Safer 1140/Eylül 1727 tarihli berât sûretine göre Pirloganda'da bulunan Tablbâz Zâviyesi'ne tasarruf etmekte iken, Almed adlı biri adı geçen zâviyeye tâininini yaptırarak

[illegible]

Hadimi Ebu Said Mehmed'in Vefatına dair belge

di'nin ölümü üzerine vakıf Bolay ve Karacahisar mezraalarının geliri Ebû Said Mehmed'e verilmiştir (Belge 2). Şu halde Hadimî, Seyyid Mehmed, 23-24 yaşlarında Hadim'de müderrislik yapmaya başlamıştır. Bu ilk müderrislik döneminin kısa sürdüğü anlaşılmaktadır.

Seyyid Mehmed'e gadretmiştir. Şikâyet üzerine Seyyid Mehmed eski görevine iade edilmiştir. Bununla birlikte onun adı geçen zâviyede ikamet edip hizmet ettiği söylenemez. Muhtemelen zâviyedârlığın imkânları ile İstanbul'a gidip medrese tahsiline devam etmiştir. Kay-

naklarda onun sekiz yıl İstanbul'daki Kâzâbâdi Ahmed Efendi Medresesi'nde tahsile devam ettiğine dair bilgiler yer almaktadır. Bununla birlikte Hadimî'nin zâviyedârlığı ile ikinci defa müderrislikte bulunduğunu gösteren 1732 tarihli belge arasındaki süre beş-altı senedir. R.âhir 1145/Eylül 1732 tarihli Hurufât Defteri kaydına göre, "Pirloganda Kazâsı muzâfâtından Hâdim nâm karye sükkâ-nından ilm ve fazl ile mâhir es-Seyyid Mehmed karye-i mezbû-reye bir sâat mikdârı karîb olan mahalde"ki Tabl-bâz Zâviyesi'nin müderrisliğini Hâdim'de fiilen yürütmekte iken, yarım hissesini Ahmed adlı bir kimse kendi üzerine berât ettirmiş, bundan dolayı es-Seyyid Mehmed büyük zarar görmüştür. Pirloganda Nâibi el-Hâc Osman'ın, durumu merkeze bildirerek haksızlığın ortadan kaldırılmasını istemesi üzerine Ahmed'in berât ettirdiği yarım hisse iptal edilmiş, eskiden olduğu gibi müderrislik sadece es-Seyyid Mehmed'e verilmiştir. Bundan başka daha önde değinilen vakıf Bolay ve Karacahisar mezraalarının geliri de Hadimî'ye veriliyordu. Onun Hadim Medresesi'ndeki bu ikinci dönem müderrisliği ölümüne kadar aralıksız sürmüştür. Seyyid Mehmed, müderrislikle birlikte başka görevleri de yürütüyordu. O, 1176 H/1762 M'de vefat ettiğinde (Belge 3) üzerinde Tabl-bâz Zâviyesi'nin zâviyedârlığı ile Hadim Müftülüğünü bulunduruyordu.

Hadimî, Mehmed Efendi, İzzet Sak'a göre dört evlilik yapmış, biri kız dokuz çocuğu dün-

yaya gelmiştir. Kızının adı Ayşe, oğlanlarının adları ise Seyyid Mehmed Said, Seyyid Abdullah, Seyyid Mehmed Emin, Seyyid Numan, Seyyid Mehmed, Seyyid Mustafa, Seyyid Abdülhalim ve Seyyid Ali'dir. Bunlar da babaları gibi ilim ehli olup Hadimî'nin vefatından sonra Tabl-bâz Zâviyesi zâviyedârlığı ile vakıf Bolay ve Karacahisar mezraadârlığına atanmışlar, babalarından boşalan Hadimî Medresesi'nde müderrislik yapmaya başlamışlardır. Seyyid Abdullah ve onun ölümünden sonra da Numan Efendi Hadim Müftüsü olmuştur.

Osmanlı ülkesinde ilmi ve faziletiyle ün yapan, Ebû Said olarak da tanınan Mehmed Efendi'nin tefsir, hadis, fıkıh, akaid ve tasavvufa dair çok sayıda eseri bulunmaktadır.

Hadimî, Mehmed Efendi, hayırseverliği ile de şöhret bulmuştur. Onun Hadim'de eğitim öğretimin gelişmesi için vakıflar tahsis ettiği bilinmektedir. Kendi adıyla anılan medreseyi babası Şeyh Mustafa ile birlikte inşa ettirdiği 1137 H/1725 M tarihli vakıf kaydından anlaşılmaktadır. Ölümünden kısa süre önce mülkü olan su değirmeni-nin bir kısım gelirini ve kendi kitaplarını, localığını yaptığı medreseye vakfetmiştir. Bunlardan başka Hadimî Medresesi'nin ortasında yer alan camii-nin bânisi de odur. Medresenin yakınındaki Cami-i Kebîr veya Ebû Said Mehmed Hadimî Camii olarak bilinen mâbedi inşa ettirdiği son döneme ait belgelerde zikredilmekte ise de sağlığında vuku bulan resmî yazışmalarda adı geçen camii tamir

ettirdiğine dair kayıt bulunmaktadır. Şu halde ölümünden sonraki belgelerde Hadimî tarafından bina ettirildiği hususundaki bilgiler doğru değildir. O, C.âhir 1194/Mayıs 1783 tarihli bir vakıf kaydına göre Aşağı Hadim'de bir cami, Taşpınar Mahallesi'nde de bir mescit bina ettirmiştir.

Ebû Said Mehmed Efendi'nin Hadim dışında da hayır eserleri vardır. Nitekim Pirloganda (Taşkent) Şeyh Mahallesi'nin harap durumda bulunan mescidini 1173 H/1759 M'de onartmış, yine aynı sene Avşar Köyü'nde, daha sonra "Müftî-i Hâdim Hacı Mehmed Camii" olarak anılan mabedi "müceddeden binâ" ettirmiştir. Eksene Köyü'ndeki Abdülgani Mahallesi Mescidi'ne minber koydurup cami haline getiren de Hadimî'dir.

Sonuç olarak Hadimi, Ebû Said Mehmed Efendi, Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'nde çağının gelenekçi ilim ve kültür anlayışını aşarak kendisini geliştirmiş, çok sayıda eser vermiş bir âlim ve mutasavvıftır.

Onun babası ile açtığı medresede yetişenler Anadolu'nun değişik yerlerinde hizmette bulunmuş, Türk-İslâm kültürünün yayılmasını sağlamıştır. Hadimî'nin fikirleri, günümüzde özellikle Hadim ve çevresinde etkisini sürdürmektedir. Veli olarak bilindiği için binlerce insan Hadim'e giderek onun türbesini ziyaret etmektedir.

***YENİ İPEK YOLUDERGİSİ**

**Sayı 131
SAHİFE 33-35**

Hikaye

“Öğretmen Bey”

Necip Fazıl KISAKÜREK *

Bu köy, Anadolu'dan değil, cennetten bir köşe... Baklava biçiminde taşların örgüleştirildiği muntazam kaldırımları ve ağaçları arasında kuş kafesine benzeyen şirin evleriyle eşi bulunmaz bir bucak... Eğer içinde Türkçe konuşulmasa kendinizi, dünya ötesi bir kemal beldesinin örneklik köyünde farzedebilirsiniz.

Topu topu 57 hane ve 341 nüfus... Köy kadrosundan birinin not defterinde köyün nüfusuna ait şöyle bir döküm var:

15 yaşına kadar	91
15-30 arası	88
30-45 arası	79
45'den yukarı	83
Toplam	341

Bu not defterinin sahibi, İmam-Hatip mezunu 29 yaşlarında bir gençtir; ve bu köy, renk renk ve çizgi çizgi, eliyle işlediği bir halı gibi, topyekun onun eseridir. Köyde ismi Öğretmen Bey...

Öğretmen Bey, 9 yıl önce bir çöplükten farksız olan bu köyün çocuğu ve 20 yaşında döndüğü köyüne kendisini vakfetmiş bir insan... Köyün ruh doktoru (İmamı ve öğretmeni) o, madde doktoru o, inzibat memuru o, iktisat nazımı o, sandık emini o, tek kelimeyle her iş yönünden güdücüsü ve akıl hocası o... Dokuz yıl içinde bu köyü, vatan toprağında bütün benzerlerinden uzak, hatta onlara taban tabana zıt, sessiz sedasız istiklalini ilan etmiş apayrı bir vahid haline getiren işte bu öğretmendir; ve 57 hane, 341 nüfustan ibaret köyün olanca madde ve ruh yapısı onun elinden çıkmıştır.

İlk işi, zirai ve sinai temellerden hangisi üzerine oturulacağı kestirilemeyen bir vatanda, kasabaların yalancı iş sahalarına göç edici köylü akınını kendi küçük kadrosu toprakla köylüyü barıştırmıştır. Birkaç bin dönümü geçmeyen köy sahasında ekim yerleri, itina ile taranmış saçlar gibidir. Orada, meyva ağaçlarının yeniyemiş ve kıpkırmızı kandillerle donatılmış neş'esi yanında akan sular ve zıplayan hayvanların şevkini görenler, sükût içinde işlerine dalmış insanlardaki huzur payını kestirebilir-

ler. Bu insanlar arasında tek derbeder, kılıksız, ne yapacağını bilmez olanı yoktur. Her evin kadrosu bir bölük nizamıyla Öğretmen Beyin emrinde ve herkese düşen iş, yine Öğretmen Beyin plânına göre herkesçe bilinmekte... Köyde kahvehane kaldırılmış ve tek bakkal ve aktar dükkanının vitrinlerinde hiçbir kötülük maddesi bırakılmamıştır. Hemen her evin kız çocuğu ile erkek çocuğundan kimlerin kimlere ait olacağı, aşağı yukarı şimdiden belli... Genç kızlar arasında nişanlı ve sözlü olmayanı yok; ve bunlar öbür köy delikanlılarının gözünde birer hemşire... Adam öldüren değil, birbirine yumruk kaldıran, hatta öfkelenen bile yok... Hasılı, bu köyün maddi ve manevi iş nizamındaki ahengi, en ince yapı bir saatin çarklarında bile bulamazsınız! Ve bu saatin yapıcı ve kurucusu, tek başına Öğretmen Bey... O, ideal ruh ve ahlak ile maddeyi fethetme gayesinin, darıca bir kadro içinde köy tipini kurmak davasındadır ve bu davada muvaffaktır.

Odasına bir genç kız girdi:

-Affedersiniz Öğretmen Bey, sizi rahatsız edeceğim!

Öğretmen Bey, nazarlarında yılan şeklinde bir korku gölgesi, cevap verdi:

-Buyurunuz!

-Bana seçtiğiniz delikanlı ile evlenmeyeceğimi söylemeye geldim.

-Neden?

-Bir başkasını seviyorum da ondan!

-Kim olduğunu söylemek ister misin?

-Hayır!

-Sevdiğin bu köyden mi, değil mi?

Kız, bir vekar heykeli:

-Hem bu köyden, hem değil!

-O da ne demek?

-Bu köyden ama, büyük şehirde piştikten sonra buraya dönen biri... Onun da gözü bende...

Ama gidişi başka yolda...

Öğretmen Bey, köyün iman ve fikir merkezi camide köylülere hitap ediyor:

-Hemşehrilerim! Artık köyünüzden ayrılıyorum! Köyle arama nefsim girdi. Gayeme sadık olduğumu ispat etmek için nefsi-

mi yenmek zorundayım. Çilemi büyük şehirde tamamlayacağım! Köyde tohumlaşan bu davanın ağacım büyük şehirde yetiştirmeye çalışacağım! Köy, yolunda devam etsin ve kimi kime ve hangi işe seçtimse onun üzerinde kalsın! Bundan böyle ayağım buraya uğrayamasa da tabutum gelecek ve bedenim kabristanınızda yer alacak... Ruhumsa sağlığında ve ölümümde sizden hiç ayrılmayacak... Bana her ay halinize ait bir rapor göndereceksiniz!...

Bu sözlerinden hiçbir şey anlamayan ve Öğretmen Bey'e itaatten başka bir şey akıl erdiremeyen köylüler, onun ayrılışından bir ay sonra gönderdikleri raporda, mahsule, toprağa, havaya, insana ait kayıtlardan sonra şu değersiz haberi veriyorlardı:

-Köyün güzel kıızı anlaşılabilir bir hastalıktan kabristanı boyladı. Ondan başka hepimiz sağ salımlar ve ömrünüze duacıyız!

Sularda bir köpüğün belirip silinivermesi kadar basit bu vak'ayı, Öğretmen Beydan başkası bilmeyecektir.

* Hikayelerim-Sh. 211-214

ÇETMİ'NİN SESİ

Çetmi'yi anlatan mahalli dergi
Güneş gibi parlar Çetmi'nin Sesi
Sayfalarla yapar Çetme'yi sergi
Ona özlem duyar Çetmi'nin Sesi.

Çetmili'nin en güzel manzaraları
Geçmiş yadeder hoş anıları
Çetmi'de yaşayan tüm insanları
Sıcak kolla sarar Çetmi'nin Sesi

Kültüre bağlılık ilme hizmet var
Bu kutsal görevi zevk ile yapar
Maziden atıye bir köprü kurar
Hem okur hem yazar Çetmi'nin Sesi

Çetmi'yle ilgili taze haberler
Dünyaya gelenler vefat edenler
Kaza geçirenler ve evlenenler
Çetmi'li tarar Çetmi'nin Sesi

Dünyada nerede varsa Çetmili
Sımsıcak tığıyle uzanır eli
İyiye, güzele, doğruya,
Hep çareler arar Çetmi'nin Sesi

Tirajı çoğalır okuru artar
Yanlışlık görürse onlara çatar
Dostu sevindirir düşman çatar
Çok yaralar sarar Çetmi'nin Sesi

Bütün Çetmililer sahip çıkarsa
Bir muhabir gibi haber toplarsa
Gücü yeten herkes laynak aktarsa
İlelebet yazar Çetmi'nin Sesi

Çetmi'li Çetmi'yi omuyla görür
Töreyi unutmaz o ruhla yürür
Yeni nesilleri peşinden sürür
Sorumluluk duyar Çetmi'nin Sesi

Çetmi'ye göz olur bakar etrafa
Hem kulak hem nabız hem de bir kafa
İşte elinizde ne gerek lafa
Her tarafa yazar Çetmi'nin Sesi

NİGME TULLAH UÇAR

*Bu Fotoğraf Cumhuriyet'in 75. Yılında Türkiye'den görüntüler
konulu Fotoğraf Yarışması Sergileme Ödülü'ne layık görülmüştür
(Ant Yayıncılık Fotoğraf Dergisi) Fotoğraf: Fadim AKÇA*

Fotoğraflar : Kerim BOZDAG

Hacer DAĞDELEN

ÇETMİ

Şarkıdaki gibi; "gitmesekte görmesekte o köy bizim köyümüzdür"
20 MART 1999 gününe kadar benim için bu köylerden biriydi Çetmi.
Biz bir grup fotoğraf aşığı; kardelen ve
nevrüz çiçeklerinin fotoğraflarını çekmek için
Çetmi dağlarına vurduk kendimizi. Neredeyse dörtbir yanı
dağlarla çevrili bu köy, bahara uyanıyordu.
Mart ayının verdiği mahmurlukla. Gözlerini ovuştursa yağmur,
kaşlarını çatsa, kar yağıyordu aynı gün.
Rüzgar, bir kuzeyden esiyordu, bir güneyden.
Yadırgamadan kabul etti bizi; patikalar rehberimiz,
düzlükler konaklama yerimiz oldu.
Poyraz rüzgarının izleri vardı köylülerin yanık yüzlerinde.
Toprak kadar verimli elleri çatlamıştı, toprakla dans etmekten.
Birbir düşüyordu bu yüzler, bu eller fotoğraf karelerime.
Bastıkça deklanşöre, döndükçe film, bir dede, bir nine, bir kız, bir oğlan,
bir dağ, bir ırmak, bir çiçek... yarışıyorlardı bilmeden birinciliğe...
Çetmi; dağ köyü, uzaklarda, gözlerim bir çocuğun bakışında, aklım sarı çiçekte kaldı.

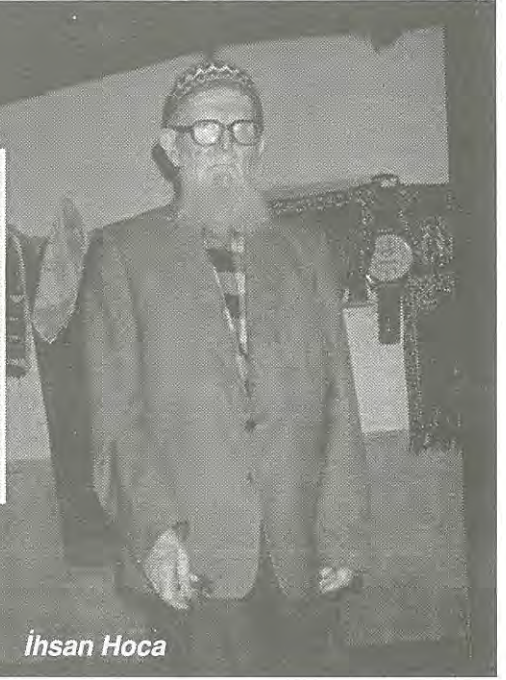
HACER DAĞDELEN

Kadioğlu

Baki Hoca

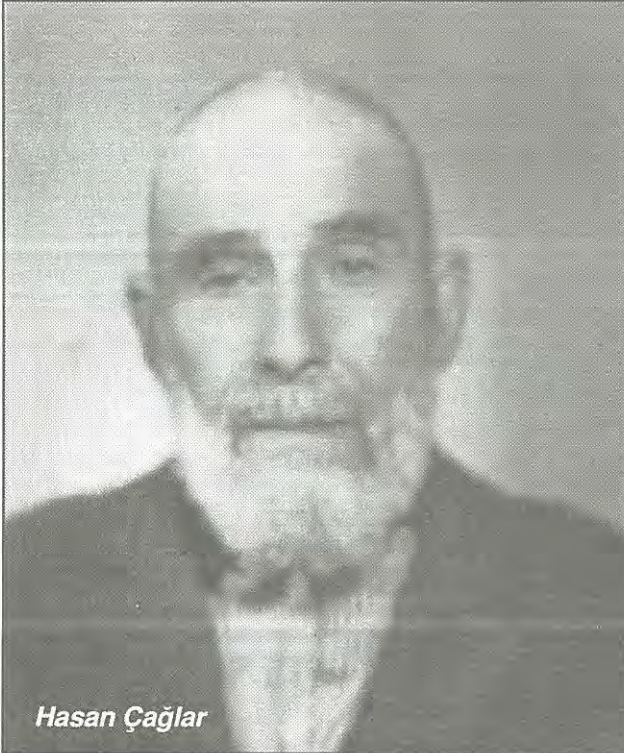
İhsan Hoca

İNANMAZ

“Ticaretin tüm ziyan!” diye bir ses rüyada,
Mezarına birlikte girecek şeyi kazan!
Seni gözleyen eşya, bitpazarı dünyada,
Patiska, çürük teneşir, isli kazan.

Minarede “ölü var” döye acı bir salâ
Er kişi niyetine saf saf namaz ... Ne âlâ!
Böyledir de ölüme kimse inanmaz hâlâ!
Ne tabutu taşıyan, ne de toprağı kazan!...

Necip Fazıl KISAKÜREK

Hasan Çağlar

Zeynep Dere

Fadime AKÇA'nın
Objektifinden

Zaman

Sahir

YETER AJANS

**Kerim
BOZDAĞ**

**Tel:
0 542
527 20 09**

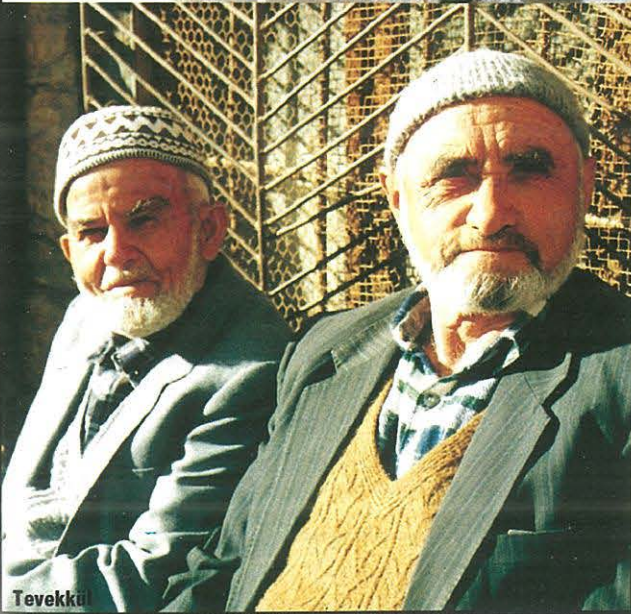
**PK. 191
ANTALYA**

Yürüyüş

Hayat

Tevekkül

DÖNÜŞ

*Tozlu yağmurlardan geliyorum hey
Saçlarıma yüzbin özlem ekilmiş
Kırılan bir ayna, yırtılan deniz
Ve birmilyon şafak ipe çekilmiş*

*Tarihin sonrası var gözlerimde;
Kavganın bayrağı dünden dikilmiş.
Umut yaprağında yorgun bir hasret
Doğrulmuş yerinden, dağlar sökülmüş.*

*Düslü savaşımlardan geliyorum hey
Yüreğime yüzbin namlu ekilmiş.
Sürgün bir hayatın mavi yerinde
Cangülü birmilyon tetik çekilmiş.*

HAKAN YAMAN